

דברי הכנסת

כנס מיוחד

הישיבה המאתיים-ושלושים-ושבע של הכנסת הארבע-עשרה

יום רביעי, כ"ד בתשרי התשנ"ט (14 באוקטובר 1998)

ירושלים, הכנסת, שעה 11:02

תוכן העניינים

הצעות לסדר

הודעת יושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה

הפיחות בשקל והחלטתם של קברניטי המשק הישראלי להישאר בארצות-הברית בתקופה זו

המצב הכלכלי והשפעתו על האוכלוסייה הנזקקת

הוועידה ב"וואי פלנטיישן"

האירועים בחברון

חילול ספרי קודש

האירועים באום-אל-פאחם

הצעות לסדר

היו"ר ד' תיכון:

בוקר טוב, נא לשבת. כנס מיוחד של הכנסת, יום רביעי, כ"ד בתשרי התשנ"ט, 14 באוקטובר 1998, ישיבת הכנסת פתוחה.

רבותי חברי הכנסת, אני מקווה שזו הפעם האחרונה שאנחנו מתכנסים באודיטוריום.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, בדקתי, עדיין אין כיסאות במליאה.

היו"ר ד' תיכון:

כבר מכניסים את הכיסאות.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

כל אחד יביא את הכיסא שלו.

היו"ר ד' תיכון:

כל אחד מוזמן לראות איך וכיצד ייראו הכנסת והמליאה.

כאמור, הישיבה נפתחה, יש כמה בקשות למסירת הודעה לסדר הדיון או לסדר-היום. ראשון, חבר הכנסת מיכה גולדמן, אחריו – חבר הכנסת אלי גולדשמידט, ואחריו – אם ירצה, חבר הכנסת ראובן ריבלין. אתה רוצה?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

כן.

היו"ר ד' תיכון:

בסדר. בבקשה, חבר הכנסת גולדמן. אני לא רואה את חבר הכנסת גולדמן, אולי הוא לא יודע היכן מתכנסים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אז נתחלף.

היו"ר ד' תיכון:

בסדר. חבר הכנסת גולדשמידט, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת ריבלין.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אני רוצה להביע מחאה חריפה בשם סיעת העבודה, ואני מניח שבשם כל האופוזיציה.

חיים רמון (העבודה):

בשם הבית כולו.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אני לא יודע אם סיעת הליכוד תצטרף אלי, אם כי, אם לחברי סיעת הליכוד ולחברי הקואליציה שנמצאים כאן יש איזו תחושה שצריך לשמור על כבודה המינימלי של הכנסת, כבוד שנהרס כל כך בשנתיים האחרונות על-ידי התנהגות ראש הממשלה בהתנכרותו ממנה, אז אולי גם הם היו מצטרפים למחאה שלי ואולי יש להם ההזדמנות להצטרף.

איך ייתכן שבמדינת ישראל מתמנה שר חוץ, ערב הפסגה בושינגטון, כאשר הנושא החשוב ביותר בתולדות הממשלה הזאת מבחינה מדינית עומד להידון בשבוע הקרוב, וראש הממשלה, לאחר שהתקבלה החלטת ממשלה על מינויו של אריק שרון כשר חוץ, לא מוצא לנכון לעשות את הדבר האלמנטרי ולהודיע ליושב-ראש הכנסת שאריק שרון התמנה לשר החוץ?

פניתי ליושב-ראש הכנסת ודיברתי אתו כמעט מדי יום, לא כולל שבתות וחגים – מיום שישי, היום שראש הממשלה הודיע בו על המינוי המתוכנן של שר החוץ. התלבטנו בשאלה המשפטית, ומקובלת עלי הגישה שנוקט יושב-ראש הכנסת. אני גם בדקתי את החוק, התייעצתי עם חברים יודעי משפט בעניין. באמת אין צורך באישור הכנסת למינוי של אריק שרון, כי לא מדובר במינוי של שר חדש, כמו שהיה, למשל, מינוי השר סילבן שלום. אבל יש להודיע על העובדה, שבממשלה הוחלט על מינויו של שר החוץ.

ממשלת ישראל לא מתכוונת אפילו להודיע את ההודעה האלמנטרית הזאת, הודעה שגם מצריכה את תגובת חברי הכנסת, להביע עמדה לגבי המינוי הזה. גם כאשר אין חובה לאשר את המינוי, יש חובה לקיים את הדיון, אם אנחנו מבקשים, ב-30 או ב-40 חתימות, לקיים דיון על העניין הזה. אז אני מבין שיש פה תכסיס. רוצים אולי להביא את ההודעה בעוד שבוע, אחרי "וואי פלנטיישן".

יוצא שר החוץ לארצות-הברית לאחר שהוא מודיע שהוא נגד 13%; הוא יוצא עם ראש הממשלה – כלומר, הוא בעד 13% – ואנחנו בכנסת לא יכולים לדון על המינוי של שר החוץ, שמונה ערב יציאה לפסגה כאשר הוא מתנגד לתוצאות של הפסגה, קרי, להסכם. והדיון נמנע מהכנסת.

זה יום שחור לדמוקרטיה, בושה וחרפה לבנימין נתניהו, בושה וחרפה. כאשר השר יצחק לוי, באותן נסיבות של אריק שרון, קיבל את המינוי לתפקיד שר החינוך – הוא עבר מתפקיד שר התחבורה לשר החינוך – בא הנה ראש הממשלה, הודיע את ההודעה והתקיים לאחר מכן דיון. מה קרה? ראש הממשלה מפחד לבוא לכנסת להביא את מינויו של אריק שרון?

אני מבקש מכם, חבר הכנסת רובי ריבלין, חבר הכנסת גדעון עזרא, שתמחו בתקיפות יותר ממני, כי מי שצוחק על הכנסת הזאת, צוחק גם עליכם. ראש הממשלה צוחק על כל אחד מכם בתור חברי כנסת. תודה רבה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. הודעה במשך דקה, חבר הכנסת ריבלין.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, אני מוכרח לומר, לגבי הרישא של דבריו של חבר הכנסת אלי גולדשמידט, חבר הכנסת האמון על הדמוקרטיה וחושב שאין כלל אחר אלא כלל הדמוקרטיה שיהיה מקובל על כולנו: אין כל ספק, שמן הראוי – גם אם הדבר אינו נדרש על-פי התקנון – להביא את הדבר לידיעת הכנסת, על מנת שהיא תוכל גם להביע את דעתה.

עם זאת, אין לי כל ספק שראש הממשלה היה עושה זאת לו לא היתה הכנסת בפגרה. חבר הכנסת אלי גולדשמידט עם חבריו במפלגת העבודה מנסים ליצור איזשהו דמון שלא קיים בכלל. אין לי כל ספק, שאם היתה הכנסת פעילה, היתה הממשלה מביאה הודעה לגבי נושא זה, אם כי אני מוכרח לומר, שכאשר – – –

קריאות:

— — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — ראה

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, רבותי, להירגע. זה רק טיווח תותחים. תשאירו את עיקר המרץ לשבוע הבא.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — חבר הכנסת יושב-ראש סיעת מפלגת העבודה

קריאות:

— — —

היו"ר ד' תיכון:

אני אומר: טיווח תותחים.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

יושב-ראש סיעת מפלגת העבודה, אני מוכרח לומר, שהכנסת כונסה, וסדר-היום נקבע עוד הרבה לפני כן בנושאים שאתם ביקשתם לקבוע אותם. ראש הממשלה התייעץ עם יועציו המשפטיים, ואלה הנחו אותו לעשות כפי שהוא עשה. יש לו מחלוקת לא קלה עם יושב-ראש הכנסת, שתפקידו – והוא מבצע את תפקידו בצורה הטובה ביותר – לדאוג לכבודה של הכנסת ולכבודה של הדמוקרטיה הישראלית.

יושב-ראש הכנסת אמר את דברו, פרסם את מאמרו, זעק בכל קול, ולא השאיר שום דבר לדמיון – –

היו"ר ד' תיכון:

זה, אגב, לא נכון. כתוב בעיתון – זה לא אומר שהוא זעק ואמר.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

על כל פנים, לא שמעתי שיושב-ראש הכנסת הסתייג ממה שהיה כתוב בעיתון, ואני למדתי להכיר את יושב-ראש הכנסת ולדעת, שיושב-ראש הכנסת, כאשר כותבים בעיתון דבר שהוא לא אמר, יודע להודיע לעיתון, בדרך המקובלת עליו מדי פעם בפעם, שלא הוא אמר אותם דברים. ואם לא שמעתי מיושב-ראש הכנסת, שהדברים שהוא אמר אינם אותם דברים שנכתבו, ודאי שאני יכול להסיק את המסקנה, שגם יושב-ראש הכנסת בא ואמר, שיש כאן שאלה שבמחלוקת, וגם אם יש איזה ספק, ראוי היה שמעמדה של הכנסת יכובד.

עם זאת, באמת על מה הזעקה? אם באמת יש בעיה בכך ששר משרי ישראל מודיע במפורש על עמדתו, והוא נוסע בניגוד לעמדתו ובעצה אחת עם עמדת הרוב בממשלה, שגם היא עדיין לא ברורה לי – אגב, נכון, נכון, יש הרבה דברים שלא ברורים גם לחברי הקואליציה, אני מוכרח להודות. יש דברים שגם לא מוסכמים תמיד – – –

קריאות:

— — —

חיים רמון (העבודה):

— — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

למה לך? אני לא נוהג, חבר הכנסת רמון, לצטט את עצמי. זה לא מבית-מדרשי.

חיים רמון (העבודה):

— — — אם אני אצטט אותך — — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אתה בוודאי תעלה ותמצא את ההזדמנות לצטט אותי — —

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת רמון — — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — כי אני יכול לצטט אותך, חבר הכנסת רמון, וזה בוודאי לא יהיה כל כך נעים.

היו"ר ד' תיכון:

— — — בנסיבות האינטימיות האלה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

עזוב. הנה אתה רואה. אני לא אצטט אותך, ואתה לא תצטט אותי.

חיים רמון (העבודה):

לא, לא — — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

לא, לא, אתה יכול לצטט אותי.

חבר הכנסת מירום, אתה — — —

היו"ר ד' תיכון:

לסיים.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

לכן אני בא ואומר, שמן הראוי היה, בהחלט, שאם יש למישהו מחברי האופוזיציה איזו שאלה, כיצד יכול לנסוע שר המתנגד התנגדות חריפה ל-13%, יעלה את העניין להצעה לסדר-היום, בחתימתם של 30 חברים מתוך 34 חברים הקיימים במפלגת העבודה – –

קריאות:

— — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — ויבואו וישאלו — — —

קריאות:

— — —

רן כהן (מרצ):

עזוב את התקנון. השכל הישר.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אמרתי. קודם דיברתי לשכל הישר — —

היו"ר ד' תיכון:

לא התקנון. החוק.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — ואמרתי את דברי. למתחכמים — אני מתחכם כמצוות כל — —

אלי גולדשמידט (העבודה):

— — אם יש לך קליינט קשה מאוד, אתה עושה עבודה — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

שמעתי, שמעתי. אם הייתי רוצה להיות עורך-דין — לא הייתי כאן.

— — אדוני היושב-ראש, רציתי רק להזכיר בימים נוראים אלה — —

רן כהן (מרצ):

מה אתה מציע?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אני מציע, שלאחר שיחזרו מאותה ועידה האמורה להתקיים בארצות-הברית ושבה ידונו על כך שדם של יהודים הופך להיות כאן, בארץ, לא רק דם שהוא הפקר אלא גם דם שהוא מותר, אני מתאר לעצמי שהכנסת תדון, בדיון מעמיק, על כל הנושאים שצריך לדון עליהם, על כל השאלות שהעלה בצורה רצינית ביותר גם חבר הכנסת אלי גולדשמידט.

— — הייתי מבקש — —

רן כהן (מרצ):

אם דם יהודים נשפך, איפה הממשלה?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

יש פה שר בממשלה, וודאי שהוא יענה. אני מדבר בשם – – –

קריאות:

– – –

היו"ר ד' תיכון:

לסיים, רבותי.

רן כהן (מרצ):

דם יהודים נשפך – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אני מציע, אדוני, שבהזדמנות זאת שאנחנו מדברים על שר זה או אחר, נזדעק כולנו, כל תושבי ואזרחי מדינת ישראל ללא הבדל, ונאמר לשכנינו שלא ייתכן שיהיו שתי ריבונויות בארץ אחת; לא ייתכנו שתי ריבונויות בעיר אחת. לא ייתכן שיבואו ויקומו אנשים, יכו – – –

קריאה:

– – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

זאת הודעה שאני חושב שהיה צריך – חשבתי שאלי גולדשמידט יבוא ויזעק את הזעקה הזאת – – –

היו"ר ד' תיכון:

לסיים.

דליה איציק (העבודה):

תמיד הייתם טובים, חבר הכנסת רובי ריבלין – – – בלדבר תמיד הייתם טובים.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אם אני למדתי – – –

דליה איציק (העבודה):

– – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

חברת הכנסת דליה איציק – – –

דליה איציק (העבודה):

– – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

חברת הכנסת דליה איציק – – –

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, רבותי.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

חברת הכנסת דליה איציק – – –

קריאות:

— — —

רן כהן (מרצ):

— — —

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת רן כהן, תן לו לסיים — — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, אני לא מדבר — — —

היו"ר ד' תיכון:

— — — כאן קשה להשתלב.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — אני, כתומך עם בישראל ובמדינת ישראל, וכולנו אשמים בעניין זה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. לפני שאעביר את רשות הדיבור לשר סילבן שלום, שיש לו, בוודאי, מה לומר בעניין הזה, אני רוצה להבהיר כמה מן העובדות. על-פי חוק-יסוד: הממשלה הקודם, לא זה שקיים היום, מה שידוע בעגה "החוק לבחירה ישירה", חייב היה שינוי מן הסוג הזה להימסר לכנסת בהודעת ממשלה, והכנסת היתה צריכה להצביע בעד ונגד — לאחר דיון, כמובן.

על-פי חוק-יסוד: הממשלה החדש אין חובה כזאת, ומי שישווה בין שני החוקים יראה, שזאת היתה בבירור כוונת המחוקק. המחוקק חשב, שיכול להיווצר מצב שבו ראש הממשלה יעביר לרשותו,

תיאורטית, 17 תיקים, ויהיו 17 שרים ללא תיק, והכנסת לא צריכה להיות מדווחת ולא צריכה לדעת. כזה הוא חוק-יסוד: הממשלה החדש. למשל, התעוררה בעיה לפני כמה ימים, שאין לראש הממשלה סגן ואין לו ממלא-מקום בשעה שהוא שוהה בחוץ-לארץ. אבל את דעתי על החוק הזה כולנו יודעים. החוק הזה נחקק כפי שנחקק, ויש בו הרבה סעיפים שצריך לטפל בהם. אני מקווה שהכנסת הזאת תשנה לפחות את הסעיפים שאין לגביהם מחלוקת, ואני צינתי רק שתיים מהעובדות.

בעבר התעוררה השאלה הזאת פעמיים – פעם אחת כששר הבריאות עבר ממשרד הבריאות למשרד המשפטים, ואז נמסרה הודעה לכנסת. יושב-ראש הכנסת או יושב-ראש הישיבה באותו זמן, חבר הכנסת רפי אדרי, קרא את הודעת הממשלה, התקיים דיון, ולא התקיימה הצבעה, וכך קובע החוק. מה לעשות? בפעם השנייה נזקקנו לעניין הזה בעת ששר התחבורה עבר מתפקיד שר התחבורה לתפקיד שר החינוך, התרבות והספורט, ואז נמסרה הודעה על-ידי ראש הממשלה, התקיים דיון, לא התקיימה הצבעה בסעיף הזה; התקיימה הצבעה באותו מועד כשמדובר היה במינויו של חבר הכנסת שאול יהלום כשר התחבורה.

אני עדיין חושב, שעל-פי המסורת – באותו דיון טען חבר הכנסת והשר היום סילבן שלום שיש מסורת, והתגבשה מסורת גם בכנסת הארבע-עשרה, ואני סבור שצריכה להישלח הודעה על-ידי ראש הממשלה בנושא מינויו של שר החוץ. אני מבין שכך ייעשה. לכשתימסר ההודעה לכנסת, היא תובא לידיעת הכנסת, לא לאישור הכנסת.

לשאלה, אם יש חשש שבעקבות ההודעה הזאת והפיכתה לסעיף בסדר-היום תבוא, בעצם, הצעת אי-אמון – השאלה הזאת הופכת לא-רלוונטית בשבוע האחרון, שהרי ממילא יתקיימו הצבעות אי-אמון בשבוע הבא, ולכן זה לא רלוונטי; אם כי זו סוגיה משפטית יפה.

השר סילבן שלום, בבקשה.

שר המדע ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הסוגיה שאתה העלית עכשיו, והעלו גם חברי הכנסת גולדשמידט וריבלין, עלתה אתמול במליאת הממשלה. לפי בקשתי ויוזמתי וגם לפי יוזמתו של היועץ המשפטי לממשלה, נדון הנושא הזה באריכות –

רפאל אלול (העבודה):

— — —

שר המדע ס' שלום:

— — אם יש צורך בהודעה, באישור, ואם כן, איך הדבר צריך להיעשות.

שני המקרים שהזכרת הם אכן שני המקרים שבעקבותיהם נמסרה הודעה, אולם יש מקרה שלישי שאיש לא חש בו, ובעקבות החילופין האלה אין אף פעם הודעות – – –

היו"ר ד' תיכון:

כי כל שנה מחליפים את השר לענייני דתות. מה, אנחנו כבר לא יודעים מי השר לענייני דתות היום.

שר המדע ס' שלום:

בחילופי שר הדתות, שאמורים להיות חילופים גם ממין העניין, כמו החילופים שהזכרת, שם ככל הנראה לא היתה הודעה. לכן הכלל הזה הוא כלל לא שלם.

אכן, שני החילופים היותר-מורכבים והיותר-בסיסיים היו של השר הנגבי, מתפקיד שר הבריאות לתפקיד של שר המשפטים, ושל השר לוי, מתפקיד של שר התחבורה לתפקיד של שר החינוך, במקומו של זבולון המר, זיכרוננו לברכה. בשני המקרים האלה אכן נמסרה הודעה.

היועץ המשפטי לממשלה אמר אתמול, שאין צורך למסור את ההודעה, אולם אם ראש הממשלה ירצה לעשות כן, הוא יכול לעשות כן. אין מגבלה על כך.

אלי גולדשמידט (העבודה):

למה הוא לא רוצה?

שר המדע ס' שלום:

לא אמרתי שהוא לא רוצה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

למה הוא לא הביא את זה היום?

שר המדע ס' שלום:

חבר הכנסת אלי גולדשמידט, הרי אפשר לעשות סביב העניין הזה דיון שלם. ההתנגדות לשר שרון אינה נובעת מעצם העובדה שראש הממשלה שלח או לא שלח הודעה על מינויו. ההתנגדות למינויו נובעת מסיבות אחרות. אם היית עולה לכאן והיית אומר שהשר שרון לא צריך להיות שר החוץ בגלל א', ב', ג', ד' וה' – – –

חיים רמון (העבודה):

לו היתה הודעה, היה עושה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מנעתם מאתנו את האפשרות להביע את עמדתנו.

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, הכנסת מחדשת את דיוניה בשבוע הבא. כנס החורף ייפתח. אני מציע להגיש הצעות בעניין הזה. אני מניח שהן גם תאושרנה. אפשר להגיש הצעות דחופות לסדר-היום, או הצעות רגילות. יש כל מיני דרכים.

שבח וייס (העבודה):

אנחנו רצינו להפתיע.

היו"ר ד' תיכון:

גם זה קורה, קרוב לוודאי.

שר המדע ס' שלום:

אתה אומר ולא עושה את מה שאתה אומר. חבר הכנסת ריבלין אמר, גם כשהוא היה כאן על הדוכן וגם עכשיו, שאם אכן הייתם רוצים לקיים דיון על כך, הייתם מגישים 30 חתימות.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתה יודע שזה בלתי אפשרי.

שר המדע ס' שלום:

למה?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

למה?

שר המדע ס' שלום:

תשימו את הנושא על סדר-היום.

אלי גולדשמידט (העבודה):

הכנסת כונסה על בסיס בקשה שלנו שהוגשה לפני שראש הממשלה – – –

שר המדע ס' שלום:

אפילו היום הוסף נושא. הבוקר הוסף נושא, אז על מה אתה מדבר?

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתם מונעים את הדיון על אריק שרון.

חיים רמון (העבודה):

בוא נשנה את הדיון.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אני מוכן לשנות עכשיו.

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, הרי בוודאי תימסר הודעה, ואני אקרא את ההודעה ביום שני ויתקיים דיון.

אלי גולדשמידט (העבודה):

זה אחרי שהוא נוסע לוויינגטון.

חיים רמון (העבודה):

יגידו שהוא נסע ולא נעים.

חיים אורון (מרצ):

יגידו, נסע וחזר.

היו"ר ד' תיכון:

לא נסע-חזר. תהיה הודעה על מינוי, ומי שירצה לדבר על-פי חוק-יסוד: הממשלה, יוכל לדבר.

חיים רמון (העבודה):

אז לא יהיה נעים לקיים דיון, בצדק – הוא יהיה בחוץ-לארץ בשליחות מדינית.

שר המדע ס' שלום:

אני בזה סיימתי, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ד' תיכון:

תודה.

חיים רמון (העבודה):

הוא יהיה בשליחות מדינית ולא יהיה נעים לקיים דיון.

היו"ר ד' תיכון:

לא ראיתי שאתה צמחוני.

חיים רמון (העבודה):

כשהוא בשליחות מדינית אנחנו לא נגיד מה אנחנו חושבים עליו.

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, אני חוזר ואומר ואני מציע לכל החרוצים לעיין בחוק-יסוד: הממשלה, יש שם דברים – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, לא באתי הנה בשם טענה משפטית אלא בשם טענה מוסרית.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אדוני היושב-ראש, זו עוד סיבה לבטל את החוק?

היו"ר ד' תיכון:

לא. אני מנצל את ההזדמנות. זה דבר אבסורדי, מה שאמרת. זה נכון. אני לא צריך לומר לך מי הציג את החוק הזה.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

זה לא דבר אבסורדי בכלל. החוק החדש נותן לראש הממשלה סמכויות שלא היו לו קודם, ובצדק, שלא יטרטרו אותו בכל דבר.

היו"ר ד' תיכון:

מנקודת ראותך, בצדק.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אמנן רובינשטיין ודוד ליבאי עשו את החוק הזה. גם אוריאל לין השתתף. דרך אגב, הוא התנגד לנושא הזה.

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, אני מציע לקרוא את הדיונים באותו סעיף, הם מאוד מעניינים. אבל כבר אמרתי: החוק כפי שחוקק בשעתו – אני לא רוצה לומר את דעתי באשר לקטעים רבים מן החוק הזה.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

אפשר לומר שהחוק לא טוב, אבל החוק לא נחקק בחופזה.

היו"ר ד' תיכון:

אמרתי שהחוק לא טוב בקטעים האלה. לא אמרתי שהוא חוקק בחופזה. אני חוזר ואומר, הרי התייחסו לבעיה הזאת בוועדת החוקה, חוק ומשפט.

הודעת יושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, הודעה בעניין השרפות ליושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה. הוא לא שמע, אז אני עובר הלאה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

לא, המדינה נשרפת והוא לא יודיע?

היו"ר ד' תיכון:

קדימה, קרא את ההודעה ונעבור לסדר-היום.

מיכה גולדמן (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

ימים קשים – – –

היו"ר ד' תיכון:

עכשיו המיקרופון הזה לא עובד. הוא כבר עובד.

רפאל פנחסי (ש"ס):

חבר הכנסת גולדמן, תתחיל ב"אדוני היושב-ראש" וזה יעבוד. לא הזכרת "אדוני היושב-ראש", לכן זה לא עבד.

מיכה גולדמן (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

נכון. חבר'ה, הפגרה עושה את שלה.

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, ימים קשים עברו ועוברים על מדינת ישראל. המדינה בערה ועדיין בוערת, ואין מדובר בהגזמה. חבלי ארצנו – אזור ירושלים, הכרמל, הגליל המערבי וואדי-עארה – בערו.

מאחר שליוויתי את האירועים באופן אישי ובלתי אמצעי, רצוני לשבח את הכבאים, אשר עשו את המיטב באמצעים דלים – – –

בנימין אלון (מולדת):

את המציתים.

מיכה גולדמן (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

את עובדי הקרן הקיימת, את אנשי רשות שמורות הטבע והגנים הלאומיים, את שוטרי משטרת ישראל, את חיילי צה"ל, ובמיוחד את טייסי ה"יסעור", ומתנדבים רבים שעבדו מסביב לשעון.

יש לשבח את התושבים אשר נפגעו מן השרפות ולומר, כי ההתנהגות היתה בוגרת, רגועה וראויה לכל הכבוד. להם, כמובן, יש לדאוג בטווח הזמן המידי ובראש סדרי העדיפויות.

בנימין אלון (מולדת):

תגיד מלה על המציתים, או שזה יפריע לפריימריס?

קריאה:

עוד לא יודעים מי הם.

בנימין אלון (מולדת):

בוואדי-עארה יודעים.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

אתה יודע.

דליה איציק (העבודה):

שביבי יגיד. איפה ביבי?

היו"ר ד' תיכון:

למה את צועקת?

בנימין אלון (מולדת):

זה יפריע לפריימריס שלכם? המציתים – – –

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

הם בטח מאלון-מורה.

מיכה גולדמן (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

חבר הכנסת בני אלון, אני אומר לך רק דבר אחד: אתה שייך לאלה שקודם יורים ואחר כך מחפשים את המטרה. אל תחזור על אותן טעויות.

חיים אורון (מרצ):

הוא רואה מטרה ויורה.

היו"ר ד' תיכון:

אתה רוצה להמשיך, חבר הכנסת גולדמן? אם אתה עונה, אני סוגר את העניין.

בנימין אלון (מולדת):

יש עשרה מציתים.

מיכה גולדמן (יו"ר ועדת הפנים ואיכות הסביבה):

החלטת הממשלה לדחות את נושא תקצוב מערך כיבוי האש ל-31 בדצמבר, במסגרת הדיון על התקציב, היא התחמקות מלדון במצוקה התקציבית שהביאה לקריסת מערך כיבוי האש. הדבר הוא בבחינת – ניתן לברזל להתחמם ונעבור לסדר-היום, בבחינת "סמוך" ו"יהיה בסדר". אם לא נעשה מעשה כאן היום ועכשיו, הרי שנתעורר שוב לשרפה הבאה בלי אמצעים, ובפועל לא ישתנה דבר, ומערך הכבאות הקורס יקרוס בשנית. ודאי שבמלים שאמרתי זה הזמן גם שהברזל הבוער יתקרר, וכך אגף התקציבים מתכוון לפעול בעתיד, כמו שפעל בעבר.

ישיבת ועדת הפנים אשר זימנתי היום תדון במכלול הבעיות שעלו בימים האחרונים ותתמקד בפתרונות מיידיים, בראש ובראשונה בתוספת תקציב מיידיית למכבי האש, וכמובן, ביישום המלצות ועדות קודמות ולא בהקמת ועדה נוספת. די בוועדות; הגיע הזמן לעבוד וליישם את ההמלצות.

לסיום, רצוני לגנות את כל מי שממהר להסיק מסקנות בעניין גורמי השרפות ופוגע בציבורים גדולים בחברה הישראלית בטרם הסתיימה החקירה.

כשם שהמשרד לאיכות הסביבה מקיים קמפיין בעניין האיסור ללכלך, הגיע הזמן לעשות קמפיין חינוכי דומה, אשר תכליתו הסברת הנזקים הכבירים העלולים להתרחש עקב השארת בדלי סיגריות וגחלים, אשר הם אלו שגרמו את מרבית השרפות.

היו"ר ד' תיכון:

אדוני השר, אתה רוצה להשיב או שלא שמעת?

שר המדע ס' שלום:

שמעתי ואני לא רוצה להשיב.

היו"ר ד' תיכון:

אני מניח שבלאו הכי הנושא הזה יידון בשבוע הבא בוועדות ובמליאת הכנסת.

הפיחות בשקל והחלטתם של קברניטי המשק הישראלי

להישאר בארצות-הברית בתקופה זו

היו"ר ד' תיכון:

רבותי, הפיחות בשקל והחלטתם של קברניטי המשק הישראלי להישאר בארצות-הברית בתקופה זו – הצעה של סיעת העבודה. יציג את ההצעה חבר הכנסת רפי אלול. בבקשה.

נסים דהן (ש"ס):

הם כבר חזרו. זה לא רלוונטי.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אני לא מבין מה מפלגת העבודה רוצה – שאריק לא ייסע ושאלה לא יחזרו. קודם אתם לא רוצים שאריק ייסע ועכשיו אתם לא רוצים שהם יחזרו?

היו"ר ד' תיכון:

השר סילבן שלום ישיב בוודאי.

חגי מירום (העבודה):

היינו מסכימים שייסע. one way ticket. האם היינו יודעים שזה

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת רפי אלול, בבקשה.

רפאל אלול (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, תחילה אני רוצה להשתתף באבלן של משפחת עדתו ומשפחת דורון ולשלוח איחולי החלמה לפצוע. זה מביא אותנו שוב לאותה בעיה קשה, שהטרור הולם בנו שוב.

אבל אני פונה לחברי בקואליציה: תראו איזו הבנה מגלה האופוזיציה ולא הולכת להפגין. באותו יום, כאשר רבין, זיכרוננו לברכה, עוד היה בחיים, רץ נתניהו ורצו אחרים להפגין, עוד כשלא ידעו את שמות הנפטרים.

דליה איציק (העבודה):

לרקוד על הדם.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אתם אומרים שאלה קורבנות השלום. אנחנו לא אומרים שאלה קורבנות השלום.

רפאל אלול (העבודה):

אמרתם שלום וביטחון, והטרור נמשך.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת אלול, אני מבין שגמרת לשאת את דברייך, הרי לא זה הנושא.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אם יהיה טרור, לא יהיה שלום.

נסים דהן (ש"ס):

מה קרה בינתיים לדולר?

היו"ר ד' תיכון:

אם אתה מדבר, מישהו ישיב לך. תחליט אם אתה מתרכז בנושא או לא. חבר הכנסת בויס, אפשר להירגע. חבר הכנסת רמון, אני מבין שעברת למקום אחר עם מישהו אחר, כדי שלא ישמעו.

חיים רמון (העבודה):

כדי לחשוב שאני מישהו אחר.

רפאל אלול (העבודה):

הארץ בוערת, העיתון "מעריב" כינה את גל השרפות סופת אש, ב"ידיעות אחרונות" כונה פגע הטבע כמכת אש, הארץ רועשת, אנשים איבדו את בתיהם ואת כל רכושם – וביבי ישן בשקט.

רבותי, במהלך השנתיים האחרונות האשמנו את ראש הממשלה באובדן דרך, באובדן מנהיגות, בריקנות מדינית, בניהול חובבני, בסיכון חיי ילדינו, בהונאה, בשקר ובהפרת אמונים. כל אלה נכונים. לעומת זאת, אני לא מאשים אותך, אדוני ראש הממשלה, בשרפות בשכונת דניה, בעין-הוד, ביער ירושלים ובפארק-קנדה. אדוני ראש הממשלה, אני לא מאשים אותך בכל אלה. לעומת זאת, אני מאשים אותך באטימות לב ובהיותך המנהיג הכושל של מדינת ישראל. אני מאשים אותך בעוני ובאבטלה במדינת ישראל. אני מאשים אותך בפגיעה בכבוד ובזכות לפרנסה בכבוד. אני מאשים אותך בירידת הסיכוי לשלום וגם בחטא הגאווה. אני מאשים אותך באטימות לב.

ראש הממשלה דיבר אתמול בוועידה הכלכלית. שמענו שיש בה 500–600 אורחים מהעולם. הייתי מעוניין שיספרו אותם: לא הגיעו יותר מ-100 אנשים. ראש הממשלה אמר, שישראל היא אי של יציבות. הוא אמר, שההשקעה בחינוך עלתה והתיירות משגשגת. נתניהו כל כך עסוק במסכת ההונאה שלו, עד שהתבלבלו לו היוצרות, והוא אינו מבחין בין דבר אמת לדבר שקר.

אדוני ראש הממשלה, ההשקעה בחינוך פחתה. גם אתה יודע, שגרמת נזק קשה לכל מערכות החינוך בישראל. גם אתה יודע, שהתנופה הגדולה שהיתה בתחום החינוך בימיו של ראש הממשלה המנוח, יצחק רבין, נעצרה על-ידך בגלל סדר העדיפויות המעוות שלך ושל ממשלתך.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

מה נקרא "סדר עדיפויות מעוות"? יום לימודים ארוך זה סדר עדיפויות מעוות?

רפאל אלול (העבודה):

ראינו את הבדיחה הזאת. אתה יודע שזו בדיחה.

זאב בויים (הליכוד-גשר-צומת):

אל תגיד שזו בדיחה. ב-700 בתי-ספר בארץ יש מהשנה הזאת יום לימודים ארוך. אתם חושבים, שאם כל הזמן תדקלמו את הבדיחה הזאת, היא תהפוך לאמת.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת בויס, הוא כבר היה גומר, תאמין לי, אם לא היית קוטע אותו. בפגרה הבאה אני רואה כל שבוע ישיבה מיוחדת. זה חיוני.

רפאל אלול (העבודה):

התיירות בישראל נמצאת במשבר איום. כל התקוות לעונת תיירות יוצאת דופן בשנת 2000 הולכות ומתמסמסות נוכח פני המציאות הקשה שאתה יצרת. אשר להשקעות הזרות, כל כלכלן זוטרי יודע, שההשקעות האלה פחתו בכ-50%. אלה הנתונים המונחים על שולחנו של ראש הממשלה כל בוקר. אכן, אי של יציבות: יציבות באבטלה הגואה, יציבות בעלייה בנתוני העוני, יציבות בקיפאון המדיני, יציבות תמידית של בינוניות שלטונית. אי של יציבות, אומר ראש הממשלה. רק אדם כל כך לא יציב מסוגל לראות את המציאות מבעד למשקפיים כל כך מעוותים.

כנסת נכבדה, המשבר החמור בשער החליפין לא העיר את ראש הממשלה – – –

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

למה אתה קורא לכך משבר חמור? הרי היצואנים מתחננים חודשים שיהיה פיחות של השקל.

היו"ר ד' תיכון:

FDP מאיפה הגרילו אותו היום, מאיפה הוא הגיע? הוא נפגש השבוע עם יושקה פישר, עם ה-

אלי גולדשמידט (העבודה):

הוא שייך ל- - -

היו"ר ד' תיכון:

דווקא יושקה פישר שואל כל פעם מה קורה אתך.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

ללמוד איך זה לשבת באופוזיציה. FDP הזמנתי את ה-

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, יושקה פישר זה ענת מאור.

היו"ר ד' תיכון:

אני יודע מי זה יושקה פישר, תאמין לי.

רפאל אלול (העבודה):

הפקירו את השוק שלנו לספקולנטים. אני רוצה להגיד לך, לא היית בוועדת הכספים, אבל יושב-ראש הכנסת יוכל להעיד על-פי הפרוטוקול. קראתי את הפרוטוקול של ועדת הכספים ואת הדברים שאמרו יושב-ראש הכנסת וחבר הכנסת בייגה שוחט. שמעתי גם את דבריו של נגיד בנק ישראל לאחר שיושב-ראש הכנסת יצא מהישיבה. שמעתי כיצד הוא מגן על מדיניותו ואומר שהם מדברים שטויות. כאשר התפיסה הזו קרסה בכל העולם, ישראל חשבה שהיא יוצאת דופן. התפיסה הזו קרסה גם בארץ, התפיסה של צורך בהגנה על שערי החליפין. הנגיד אומר, שהתפיסה הזו השתנתה בכל העולם, ואצלנו ממשיכים להגן עליה עם אותן אמרות, וחושבים שזה לא פוגע.

אני אומר לך, שיש מיליון אזרחים שנפגעו כתוצאה מהעניין הזה. אתה יודע מה קרה לשכר הדירה, אתה יודע מה קרה לעולים.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

השקל תוסף בחודשים האחרונים באחוזים אדירים, וזו מכה ליצוא.

זאב בויס (הליכוד-גשר-צומת):

אל תבלבל אותו עם העובדות.

רפאל אלול (העבודה):

זעקת המובטלים לא מגיעה לאוזניו של ראש הממשלה ולא חודרת מבעד לענני עשן הסיגר שלו. התוכניות הגדולות, ההבטחות חסרות הכיסוי – הכול מתפוגג בהינף יד, ברגע. אזרחי ישראל אינם יכולים עוד לישון בשקט, הם אינם יכולים לישון בשקט אל מול ממשלת חידלון אטומה, מנוכרת ומתבדלת, וחמור מכול – מוליכה אותנו שולל.

בכל מדינה מתוקנת היו באים חשבון ציבורי נוקב עם ממשלה כזו. רק כאן יכולים שר האוצר ונגיד בנק ישראל לבלות בארצות-הברית, כאשר כאן בבית מתמוטט השקל וגורלם הכלכלי של מאות אלפי אזרחים עומד על פי תהום.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

הם צריכים לבלות בארצות-הברית? אם לא היו בתפקידיהם, היו מבליים יותר. יש נקודות טובות יותר, למה לומר שהם מבליים? מילא, לומר שאנו מבליים; הם לא מבליים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

תגיד כך: למה הם סבלו בווישינגטון בזמן שיכלו לסבול פה.

רפאל אלול (העבודה):

כאשר התענו שם, חבל שלא הקדימו לחזור אלינו.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

היו הרבה שרים שנשאו בנטל הזה שנים רבות. יותר מדי שנים הם נשאו בנטל באומץ לב.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת ריבלין, תן לו לסיים.

חיים רמון (העבודה):

רובי, במסירות נפש.

היו"ר ד' תיכון:

תן לו לגמור. אני רואה שהפגרה לא עזרה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

בתחום הנימוסים וההליכות.

רפאל אלול (העבודה):

רק כאן, בממלכת נתניהו, יכולים ראש הממשלה, שר האוצר והנגיד למכור אשליות נוסח "פרבדה". רק כאן מסוגל ראש ממשלה של מדינה דמוקרטית לנהל חזיון תעתועים שמחירו ידוע מראש: מיתון ומלחמה.

רבותי חברי הכנסת, יושבים בבית הזה חברי קואליציה, אוהבי מנעמי השלטון. חברי בקואליציה מנותקים, לצערי הרב, מעצמם ומהציבור, והם מחוברים היטב לכיסאותיהם.

צבי ויינברג (ישראל בעלייה):

על מי אתה מדבר?

רפאל אלול (העבודה):

על חברי הקואליציה שלא מעירים הערות כפי שאני מעיר.

צבי ויינברג (ישראל בעלייה):

גם עלי אתה מדבר?

רפאל אלול (העבודה):

לא שמעתי אותך. אותם חוצפנים, מגלגלי עינים לשמים, לא באו להשיב על השאלות של עשרות אלפי הזוגות הצעירים המשלמים שכר דירה דולרי. הם לא ירפדו את הנפילה של אותם זוגות אל תהומות האוברדרפט. הם לא ענו על שאלות של אותם עולים חדשים שהפנסיה שלהם קטנה משכר הדירה שהם משלמים. אותם חברי הקואליציה עסוקים כל כך בעצמם. איפה המנהיגות והאחריות הציבורית? ומי ישלם את המחיר על מיתון מתמשך ועל אובדן הדרך הכלכלית-החברתית? מאיפה החוצפה של שר האוצר להופיע כאילו לא אירע דבר?

חברי חברי הכנסת, אין מצב טוב יותר ממשבר ממשלתי כדי לגייס את הידיד ארתור לבית פינקלשטיין, השותף הקבוע להזיה של ראש הממשלה נתניהו. גם אריק שרון, במלחמת יום הכיפורים, לא חלם על מהלך כזה. זו פעולת איגוף קלאסית. מי שביקש להסיט את תשומת הלב מקריסת הכלכלה ומהמרקם החברתי העדין בישראל, מינה את אדריכל מלחמת לבנון כמחריב הסדרי אוסלו בתפקיד הרשמי של שר החוץ. רק שרון מסוגל להפוך את משרד החוץ ממשרד המטפל באינטרסים הבין-לאומיים של ישראל למשרד פנים בזעיר אנפין.

ישראל קובעת תקדים מדיני ייחודי, יצירת תשתית למלחמה אזורית מתוך חדר המצב של משרד החוץ. נתניהו יופיע בפסגה בווינגטון כאשר גורל השלום נחרץ. נתניהו ממנה את שרון לקברן של אוסלו, כשגירים של אנשי "כוח 17" בממשלת ישראל, שחקן חיזוק ליצחק לוי ולשאול יהלום, נאמני הסכסוך הישראלי-הערבי.

היו"ר ד' תיכון:

לסיים, לסיים.

שמריהו בן-צור (מפד"ל):

מה זה נאמני הסכסוך?

רפאל אלול (העבודה):

דומה שאין שפל נמוך של הממשלה הזו — — —

קריאות:

— — —

היו"ר ד' תיכון:

אבל הוא לא לעניין הנושא.

רפאל אלול (העבודה):

גינס יכול היה להתפרנס בכבוד מממשלת נתניהו, בכל הקשור — — —

שמריהו בן-צור (מפד"ל):

מה זה "נאמני סכסוך" בעברית? תסביר לי.

רפאל אלול (העבודה):

יש לי דקה לסיים.

היו"ר ד' תיכון:

לא דקה. כבר סיימת, חבר הכנסת אלול.

רפאל אלול (העבודה):

— — — בכל הקשור לשיאי השפל המדיני, הכלכלי והחברתי בישראל. כאשר לממשלה אין כבוד עצמי, כאשר לראש הממשלה אין הגינות ציבורית מינימלית, צריכים האזרחים לקום, להדליק איש איש את הפנס המצוי בידו ולהאיר לממשלה הזו את דרכה החוצה. תודה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה.

המצב הכלכלי והשפעתו על האוכלוסייה הנזקקת

היו"ר ד' תיכון:

המצב הכלכלי והשפעתו על האוכלוסייה הנזקקת – ישראל בעלייה-ליכוד. יציג את ההצעה חבר הכנסת יורי שטרן. רבותי, לנסות להתרכז בנושא.

שבח וייס (העבודה):

באמת.

היו"ר ד' תיכון:

הוא מספיק חשוב.

אגב, באולם המליאה החדש לא יהיו יותר ויכוחים באשר לזמן. יהיה שעון שכולם יראו אותו, וכשהוא נופל – הכול נגמר.

קריאות:

— — —

היו"ר ד' תיכון:

השעון נופל ומפסיקים לדבר.

חנן פורת (מפד"ל):

נופל על הראש של הנואם?

קריאות:

— — —

היו"ר ד' תיכון:

לא, לא, אז כולם יראו זאת. אם היושב-ראש יעשה למישהו פרוטקציה, כולם יראו זאת.

דליה איציק (העבודה):

אין טעם להחניף לך יותר.

היו"ר ד' תיכון:

לא ידעתי, לא ראיתי זאת, אני מוכרח לומר.

יונה יהב (העבודה):

היושב-ראש, עד עכשיו הייתי בעד השיפוע.

היו"ר ד' תיכון:

בבקשה.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, הישיבה הזאת היא לא מן המניין, והיא באה בעקבות הצעות דחופות לסדר-היום. אני חושב, שהנושא שאני מעלה, בשם סיעתי ובשם סיעת הליכוד, הוא נושא בוער, בוער לא פחות מאשר היערות מסביב לירושלים, חיפה ויתר ערי ישראל.

התפתח פה ויכוח מעניין בין חבר הכנסת אברהם פורז, שדיבר על התרומה ליצוא הישראלי בפיחות השקל, וזה נכון, אפרופו, לבין חבר הכנסת רפי אלול, שדיבר על ההשלכות הכלכליות והחברתיות, ואי-אפשר להגיד שתרומה ליצוא הישראלי תוכל לפצות באופן אוטומטי אותם עניי עמנו, שבשבילם פיחות של 20% בשקל פירושו תוספת – – –

נסים דהן (ש"ס):

מתי זה קרה?

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

מתחילת השנה. מתחילת השנה פוחת השקל ביותר מ-20%, והוא לא התייצב ברמה פחותה מזאת.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

אבל אלה ששילמו לפי דולר – – –

היו"ר ד' תיכון:

אז מה אתה רוצה לומר בזה, שזה היה בסדר?

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

לא. אני רוצה לומר – – –

היו"ר ד' תיכון:

אז זה היה בסדר, והיום זה לא בסדר?

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

כבוד היושב-ראש, לא על חשבון הזמן שלי.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

מי שהחליט להדביק עצמו לדולר – – –

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

חבר הכנסת פורז, אנחנו מדברים באנשים – – –

היו"ר ד' תיכון:

זה עניין של מדיניות, ומי שלא ראה זאת, משול לסומא.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

– – –

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

חבר הכנסת פורז, אני אזכיר לך. אם אנחנו מדברים על זוג קשישים שחיים מדמי הבטחת הכנסה, ויש לפחות 80,000 בתי-אב כאלה במדינת ישראל, הם מקבלים בסך הכול למחיה 2,367 שקל, ואם מדובר בזוג בגיל טרום פנסיה, כלומר גבר בן 63 ואשה בת 59, שאין להם שום סיכוי – אם הם עולים חדשים ואין להם ניסיון עבודה בארץ – למצוא משהו בשוק העבודה, הם חיים מ-2,212 שקל בחודש. אם מדובר בבודד, יחיד בגיל טרום פנסיה, גבר בן 64, שעוד לא הגיע לגיל פנסיה, הוא מקבל 1,475 שקל.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

— — — כשהפנסיה שלהם עלתה — — — הם לא אמרו כלום.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

סליחה, זה הזמן שלי; זה לא הזמן שלך, חבר הכנסת אברהם פורז.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

— — —

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

אנשים אלה איבדו היום, מתחילת השנה, אבל במיוחד בשבועיים-שלושה שבועות האחרונים, 300–400 שקל מהכנסתם, שהם חייבים להוסיף לבעלי הדירות.

נעמי חזן (מרצ):

אז איך אתם ממשיכים להשתתף בממשלה הזאת?

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

יגידו שלא המדינה אחראית לכך, השוק העולמי כפה זאת עלינו, השקל באמת פיגר אחרי הפיחות האמיתי שלו במשך שנים, והיום התעשייה שלנו תקבל סוף סוף את מחירו הריאלי – הכול אפשר להגיד. מה שאי-אפשר להגיד ולהסביר לאנשים האלה זה דבר פשוט – איך הם יחיו –

קריאות:

— — —

חיים אורון (מרצ):

השקל פיגר כי — — —

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

— — וכל ההסברים הכלכליים הנכונים שלנו לא יפטרו שום ממשלה – לא זאת, לא הקודמת ולא זאת שתבוא במקומה.

חיים אורון (מרצ):

— — —

היו"ר ד' תיכון:

שאלת את חבר הכנסת בייגה שוחט אותה שאלה?

חיים אורון (מרצ):

כן.

היו"ר ד' תיכון:

מתי?

חיים אורון (מרצ):

אז.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

שום ממשלה במדינת ישראל לא תקבל פטור מאחריות לחייהם של עשרות אלפי בתי-אב שחיים מדמי הבטחת הכנסה או מתפרנסים שקל אחד מעל זה, והיום נאלצים – משום שאין להם דירות, וזה שאין להם דירות זאת אחריות הממשלה הזאת, והקודמת לה, וזאת שקדמה לקודמת לה, כי לא בנו דיור ציבורי מסוף שנות ה-70. חיסלנו את הדיור הציבורי במדינת ישראל, ואז הגענו למצב – – –

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

עכשיו אתם דוגלים במה שיש – – –

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

– – – הגענו למצב ש-142,000 בתי-אב במדינת ישראל, שהם מקבלי הבטחת הכנסה, או מקבלי – –

היו"ר ד' תיכון:

רק רגע. חבר הכנסת פורז, אתה לא נותן לו לדבר.

אברהם פורז (מרצ – רצ, מפ"ם, שינוי):

אבל אני מתווכח עם החברים. באותה תקופה, הממשלה מחליטה – – –

היו"ר ד' תיכון:

אבל תן לו לדבר.

ענת מאור (מרצ):

— — — איך תצביעו על הצעת החוק?

היו"ר ד' תיכון:

את רוצה לתת לו לדבר? את תראי איך הם יצביעו.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

החוק שלכם מחסל סופית את הדיור הציבורי בארץ. הוא נותן רק לאלה שיש להם דיור ציבורי, הוא לא נותן לרובבות שאין להם.

רן כהן (מרצ):

אין לכם מושג מה אתם מדברים.

קריאות:

— — —

היו"ר ד' תיכון:

חברת הכנסת ענת מאור. חבר הכנסת רן כהן.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

אני מתפלא על חברי מרצ וחברי מפלגת העבודה – מה אתם תוקפים אותי?

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת רמון, לאן הלכו כל החברים שלך, שהשאירו אותך ואת שבח וייס כאן לבד?

קריאות:

-- --

היו"ר ד' תיכון:

סליחה, גם רפי אלול. לאן הם הלכו, לאיזה התייעצויות?

שבח וייס (העבודה):

סודי.

חיים רמון (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אם הייתי יודע, גם אני הייתי הולך.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

כבוד היושב-ראש, מעל 30,000 קשישים בודדים, אזרחי מדינת ישראל, שמקבלים הבטחת הכנסה, שאלה הם דמי עוני סופיים, זאת אומרת אנשים שאין להם כסף כלל, חיים בדיוור שכור בשוק החופשי וצריכים היום להוסיף מדי חודש 300–400 שקל. מאיפה?

רן כהן (מרצ):

מאיפה?

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

איזו ממשלה יכולה להגיד שזה לא באחריותה?

נעמי חזן (מרצ):

אז למה אתה תומך בממשלה הזאת?

רן כהן (מרצ):

תגיד אתה מאיפה. לא נותנים להם שכר דירה – – – מה אתם רוצים?

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

לכן, יש פה רק שני פתרונות.

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת רן כהן, תשמור על הקול לקראת יום שני.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

יש פה רק שני פתרונות מידיים: או שממשלת ישראל תקפיא את שכר הדירה, תקבע בצו לשנות את מחיר הדירות, את שכר הדירה הנקוב בשקלים לפני הפיחות האחרון – ספק אם תעשה את זה, וזה לא יהיה יעיל – או שממשלת ישראל תיקח על עצמה אחריות למחיתם – לא למשהו אחר – ליכולת לשרוד, של 140,000 בתי-אב, שהם יותר מ-200,000 נפש, ויש כאלה שיש להם שקל מעל הגבול הקובע של סכום הביטוח הלאומי והם לא מקבלים הבטחת הכנסה ולא מקבלים שום סיוע בשכר דירה. אני מדבר לפחות על אלה שמקבלים סיוע בשכר דירה. שתהיה תוספת מיידית לסיוע הזה בגובה אובדן הכספים בגלל הפיחות, ולא מפני שהממשלה אשמה או לא אשמה; זה בכלל לא המקום לדיון על כך.

הממשלה אחראית לחייהם של האנשים האלה. במדינת ישראל לא היו אנשים רעבים ללחם מאז שנות ה-50. עכשיו אנחנו נראה אותם, ועל מנת למנוע זאת – וזאת חובתנו האנושית ממדרגה ראשונה – על מנת למנוע מאתנו את המראות האלה, אנחנו חייבים לדרוש מממשלת ישראל פיצוי מידי בצורת הגדלת סיוע בשכר דירה.

נעמי חזן (מרצ):

אתה באופוזיציה או בקואליציה?

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

אם אנחנו רוצים לפתור את הבעיה הזאת, ואנחנו חייבים לפתור אותה, אנחנו חייבים לתת אפשרות לקבלנים, בכסף הפרטי שלהם, לבנות דירות להשכרה לטווח ארוך במחיר קבוע שהוא מחיר כלכלי, ויש תוכנית כזאת שבנו כלכלנים של התאחדות הקבלנים; הממשלה צריכה לתת לזה קרקעות,

הממשלה צריכה לסבסד תשתית, והיא תפתור בכך בעיה חברתית חריפה ביותר ותיתן גם עידוד לתעשיית הבנייה ולמשק כולו לצמוח. אבל באופן מיידי – לפצות את מקבלי הבטחת הכנסה בשכר הדירה שהם חייבים לשלם. תודה.

היו"ר ד' תיכון:

תודה. ישיב השר סילבן שלום, שר המדע.

שר המדע ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הטלטלה העזה שטולטלו כלכלות כל העולם, מהמעורערות והחלשות ועד לחזקות והיציבות ביותר, לא פסחה, לצערנו, גם על המשק הישראלי. הפיחות החד והתנודתיות היומית הרבה בשער החליפין ובמניות הנסחרות בבורסה הם הביטוי הבולט ביותר לטלטלה זו, שהתרחשה כאן ובמקומות אחרים.

בשבועות האחרונים גילינו, כי גם יציבות, עוצמה ותהליך צמיחה מהיר לא מחסנים שום משק בפני הסערה העולמית אשר החלה לפני כחודשיים. ויעידו על כך ההתפתחויות במשק האמריקני. האם השווקים הם אכן עיוורי צבעים ופוגעים בכל הנקרה על דרכם ללא הבחנה? התשובה היא שלילית, בהחלט לא.

המכה הראשונה – היחלשות המטבע המקומי וירידות בבורסה – אכן מאפיינת את רוסיה, ארצות-הברית, ישראל, שלושה משקים אשר במצב הכלכלי הנוכחי, אין שום קשר במאפייניהם –

היו"ר ד' תיכון:

אתה לוקח אותנו עם רוסיה ביחד?

שר המדע ס' שלום:

– – ואם יש בכלל נקודות דמיון הן מעטות ביותר. אולם, ההבדלים בינינו לבין המשקים במשבר בדרום-מזרח אסיה, ברוסיה ודרום-אמריקה הם המבדילים בין עצבנות לבין התמוטטות, בין חוסר נחת בטווח הקצר לבין משבר קשה ומתמשך בטווח הארוך; ההבדל הוא בין התנאים והמאפיינים המקרו-כלכליים של המשק הישראלי והמשקים המצויים במשבר תהומי, וכשיירגעו הרוחות ישובו וינתבו את המשק לפסים של צמיחה, ואנו מקווים גם של יציבות.

אומדנים מוקדמים להתפתחות הכלכלית בשנת 1998, אשר פרסמה על המס הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מצביעים על שיעור צמיחה של 1.5% עד 2% ושיעור אבטלה ממוצע של 2.9%. אין כל ספק, כי הצמיחה נמוכה והאבטלה גבוהה מזאת שאנו שואפים אליה.

אומדנים מוקדמים נוספים לשנה זו מצביעים גם על פרמטרים נוספים, והם: 1. ב-1998 נמשכה הירידה באינפלציה לאחר רמות דו-ספרתיות שאפיינו את המשק עד לפני שנים לא רבות.

2. ב-1998 נמשכת הירידה בגירעון בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, לאחר שהגיעה בשנים 1995 ו-1996 לממדים מאיימים ומדאיגים.

3. ב-1998 נמשך ניהולה של מדיניות פיסקלית אחראית, וזאת לאחר גירעון גבוה ביותר שנרשם בה אך לפני שנים ספורות.

ההתפתחויות הכלכליות בשבועות האחרונים, הן בזירה המקומית והן בשווקים זרים, מדגישות את חשיבותה של נקיטת מדיניות אחראית ומדגימות את ניהולה בפועל של מדיניות שכזאת.

ההחלטה שנתקבלה בממשלה לאשר את מסגרת התקציב הקובע כי הגירעון הכולל שבו יעמוד בשנת 1999 על 2% תוצר בלבד – אני חייב לומר שאני התנגדתי לכך – כפי שנקבע בחוק להפחתת גירעון – – –

חיים אורון (מרצ):

כל הנאום שלך עד עכשיו זה כאילו מישהו אחר נואם אותו.

היו"ר ד' תיכון:

זה הוא נואם.

שר המדע ס' שלום:

לא, עד עכשיו היתה לי הסכמה מלאה. רק עם הפסקה הזאת אין לי הסכמה.

חיים אורון (מרצ):

כל הטון עד עכשיו לא מתאים למה שדיברת בשבוע האחרון.

נעמי חזן (מרצ):

מי כתב את זה?

שר המדע ס' שלום:

אבל מאחר שזו מדיניות שאותה אני אמור לייצג, אני מייצג גם כאן, ולפחות, בכנות, אני רוצה להדגיש, אני אומר שכאן, בקטע הזה, אני לא חשבתי כך.

יצחק כהן (ש"ס):

אני מחכה – מתי תגיע לנגיד. אני יושב בשקט.

שר המדע ס' שלום:

ההחלטה שנתקבלה בממשלה היא לאשר את מסגרת התקציב שלפיה יעמוד הגירעון הכולל בשנת 1999 על 2% תוצר בלבד, כפי שנקבע בחוק להפחתת הגירעון – ואכן זה נקבע בחוק. אבל ידידנו בייגה שוחט כבר שינה את החוק בזמנו, כאשר היה צורך, והגדיל את שיעור הגירעון. אני לא חשבתי שיש להגדיל את הגירעון, חשבתי שיש לשמור אותו על 2.4% גם בשנת 1999, נוכח ההאטה שאנו מצויים בה. אבל אין ספק שמבחינה מקרו-כלכלית – ובזה אני מסכים עם מה שכתוב כאן – הדבר מהווה דוגמה להתנהגות אחראית שאחריה עוקבים המשקיעים והמדרגים הזרים.

נעמי חזן (מרצ):

זה מאוד משמח אותנו שאתה מסכים עם מה שאתה אומר.

שר המדע ס' שלום:

יש מצב, שבו כאשר יש ירידה בגירעון, חוק הפחתת הגירעון מקיים. המדרגים הזרים רואים בכך איתות חיובי, ואני חייב להיות שלם עם מה שכתוב כאן. בעניין הזה זה נכון.

חריגה מתוואי ההפחתה בגירעון הכולל, לו היתה מתרחשת היתה גוררת הערכה מחדש של לא מעט אנליסטים העוקבים אחר המדיניות הכלכלית שמפעילה ישראל.

המצב בשוקי העולם אינו הגורם היחיד, אפילו לא העיקרי, המכתיב את מדיניות התקציב. תואר זה שמור למצבו של המשק הישראלי היום, ובפרט לשיעור האבטלה הגבוה. נקבע, כי בנושא האבטלה אין לוותר על פעולה ישירה. כולנו יודעים כי את מקומות העבודה יוצר או צריך ליצור המגזר העסקי, ולא הממשלה.

הפתרון העיקרי לבעיית האבטלה מצוי בצעדים שיקצרו את תקופת ההאטה שבה מצוי המשק, ולא ביצירה מלאכותית של מקומות עבודה כדי לייפות את הסטטיסטיקה. כולנו זוכרים, חבר הכנסת חיים אורון, אילו פעולות נעשו כדי לייפות את הסטטיסטיקה בממשלה הקודמת. אזכיר לך במהירות שלוש מהן.

נסים דהן (ש"ס):

בית-שאן.

חיים אורון (מרצ):

אין לי כבר כוח לשמוע על הממשלה הקודמת. אני רוצה לדעת מה עשתה הממשלה הזאת.

שר המדע ס' שלום:

אני רוצה להזכיר לך. חבר הכנסת כהן, אתה לא היית. הוחלט לשנות את הקריטריונים לקבלת דמי אבטלה מ-40 ל-60 קילומטר, כך שאם לא נסעת עד 60 קילומטר נגרעת ממעגל האבטלה, כאילו אינך מובטל עוד.

קריאה:

שר המדע ס' שלום:

זה היה דבר ראשון. בכך ייפו את הסטטיסטיקה. השרה אורה נמיר.

שבח וייס (העבודה):

אדוני השר, סללו אז כבישים והיה יותר קל.

שר המדע ס' שלום:

כן. היה יותר קל. אבל זו היתה פעולה אחת.

רן כהן (מרצ):

השר סילבן, לא החזרתם – – –

שר המדע ס' שלום:

לא אמרתי שהחזרנו.

חיים אורון (מרצ):

אם כי לא שינו את זה, התחלתם ב-6.2%, ואתם אומרים היום 9.5% על אותם קריטריונים – – –

שר המדע ס' שלום:

לא, על עניין של פעולות לייפוי הסטטיסטיקה – – –

חיים אורון (מרצ):

אתה גם נגד זה, אז תעזוב את הנאום הזה.

שר המדע ס' שלום:

תן לי רגע להמשיך, חבר הכנסת חיים אורון.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

עד שהוא הגיע להיות שר אתה אומר לו לעזוב את הנאום?

שר המדע ס' שלום:

הדבר השני, רבותי – בואו נהיה רציניים.

היו"ר ד' תיכון:

חברת הכנסת גוז'נסקי, כמה חסרת לי במשך חודשיים ו-17 ימים.

חיים רמון (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אתה פוגע בשאר החברים.

היו"ר ד' תיכון:

לא, אבל היא במיוחד. היא תמיד יושבת במליאה. היא חברת כנסת מצטיינת.

שר המדע ס' שלום:

חבר הכנסת איציק כהן, אני אומר לך לאחר מכן את הדברים הנוספים. אני רק אמשיך.

יצחק כהן (ש"ס):

זה חשוב מאוד.

רפאל אלול (העבודה):

זה חשוב, אבל הנגיד ושער הריבית.

נסים דהן (ש"ס):

בית-שאן.

שר המדע ס' שלום:

אתה רוצה עוד דבר? זה היה בקטן, לא היה בגדול. אתה זוכר כשההורים שלך הגיעו לכאן בתחילת שנות ה-50?

נסים דהן (ש"ס):

1948.

שר המדע ס' שלום:

1948.

נסים דהן (ש"ס):

עבודות דחק.

יצחק כהן (ש"ס):

קק"ל.

שר המדע ס' שלום:

שמעת מה אמר חבר הכנסת דהן? עבודות יזומות, יערנות צצה פתאום מחדש. מי שנסע מירושלים לתל-אביב ראה כל הזמן את היערנים עובדים ביערנות, בארכיאולוגיה – – –

היו"ר ד' תיכון:

עכשיו אפשר לחדש את העבודות האלה.

רן כהן (מרצ):

עכשיו יהיו הרבה כאלה.

שר המדע ס' שלום:

בואו נעבור לעניין הרציני.

רן כהן (מרצ):

לממשלה הזאת אפילו אין מזל עם השרפות האלה. פעם אמרו שאלוהים בצד שלכם...

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת רן כהן.

שר המדע ס' שלום:

חבר הכנסת רן כהן, אל תכניס אותי לעניין של השרפה, כי עוד לא שמעתי אפילו אחד מכם מגנה את ההצתות האלה. עוד לא שמעתי אפילו אחד מכם, מהשמאל, שמגנה את ההצתות. כלום. דממה, שקט. לא חברי הכנסת הערבים, לא חברי הכנסת של השמאל, אפילו לא אחד.

רן כהן (מרצ):

אני מגנה בכל הכוח את המציתים.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

צריך לגנות את ההצתה הזאת.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

איך אתה קובע שהיתה הצתה?

היו"ר ד' תיכון:

חבר הכנסת דראושה, חשבתי ששינית את המקום, אבל סילבן שלום ואתה – תמיד מתחיל הדואט הזה.

שר המדע ס' שלום:

או.קיי., מצוין, אבל למה אתה לא אומר את זה בתקשורת?

רן כהן (מרצ):

אני אומר את זה פה.

שר המדע ס' שלום:

מה פה? תאמר את זה בתקשורת.

רן כהן (מרצ):

אין טלוויזיה – – –

שר המדע ס' שלום:

חבר הכנסת רן כהן, אני חושב שאתה אלוף העולם בהוצאה של תגובות מהירות. אני כל הזמן שומע תגובות שלך. אני בסך הכול – – –

רן כהן (מרצ):

אתמול קיימתי כנס של 1,000 אנשים בשכונת התקווה, ולצערי הרב, הטלוויזיה שלכם לא באה. הלעטתם את התקשורת.

שר המדע ס' שלום:

אני רוצה לשבח אותך. חבר הכנסת רן כהן, ידידי, אני רוצה לשבח אותך על זה.

היו"ר ד' תיכון:

היא כיסתה אותך אתמול בבית.

שר המדע ס' שלום:

אני רוצה לשבח אותך על זה שאתה מוציא תגובות כל כך מהירות. ופתאום פה שקט, דממה – אין שרפת יערות, אין שרפת בתים, אין הצתות, אין כלום. כלום, אפילו מלה אחת.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

אתה יודע מי שרף?

שר המדע ס' שלום:

כשיש הצתות, אני משער – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

מה אתה משער?

שר המדע ס' שלום:

כאשר עוצרים את האנשים והם מודים שהם עשו את זה – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

הם עוצרים עוברי אורח. עוד יתברר לך שכולם – – –

שר המדע ס' שלום:

אתה יודע מי עצור עכשיו בתחנת עירון? על מה אתה מדבר? תגיד לי.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע-רע"ם):

הם עצרו אב ובנו שעברו במקרה שם והם חפים מפשע.

שר המדע ס' שלום:

הם מודים שהם עשו את זה מסיבות לאומניות. על מה אתה מדבר בכלל?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

כבוד השר, שחררו אותו אתמול בלילה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

את הבדואים העצורים הביטחוניים כבר שכחת?

שר המדע ס' שלום:

כן, כבר שכחתי.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

שכעבור יומיים שחררו אותם.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

שר המדע ס' שלום:

חברת הכנסת גוז'נסקי, פעם אחת תהיי פתוחה. אם יש הצעות, תגני את ההצעות, תגני את המציתים.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

תן לנו אחד מהם, איפה יש לך מציתים.

שר המדע ס' שלום:

אתה, חבר הכנסת דהאמשה, החבר שלך, השיח' ראאד, הציע לנסוע לקנדה; הציע לנו לנסוע לקנדה, כולם ראו את זה – מה יש לכם לעשות כאן, תיסעו לקנדה.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

שר המדע ס' שלום:

שמעתי אתכם מדברים.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

שר המדע ס' שלום:

לא שמעת? אמר: מה אתם רוצים מהאדמות שלנו, יש לכם מספיק אדמות בקנדה, תיסעו לשם.

חיים רמון (העבודה):

אתה לא שמעת טוב – פארק-קנדה.

שר המדע ס' שלום:

אה, פארק-קנדה.

חיים רמון (העבודה):

לא שמעת טוב.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

אדם שהרכב שלו בער – – –

שר המדע ס' שלום:

לא שמעתי מלה אחת – שולח אותי לקנדה.

רן כהן (מרצ):

– – – משה רבנו גמגם.

שר המדע ס' שלום:

לסיכום, עכשיו אני אומר – – –

חיים אורון (מרצ):

מה עם הריבית?

יצחק כהן (ש"ס):

בלי הנגיד אתה לא מסכם.

שר המדע ס' שלום:

לא, אני אתייחס.

רפאל אלול (העבודה):

גם לריבית.

שר המדע ס' שלום:

בדיוק עכשיו אני מתייחס.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

הוא מגדיל את התקציב במיליארדים – – –

שר המדע ס' שלום:

מדיניות הריבית של בנק ישראל – –

רן כהן (מרצ):

של הממשלה.

שר המדע ס' שלום:

– – בשנים האחרונות לא התאימה את עצמה למדיניות של ממשלת ישראל.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

מי לא התאים?

שר המדע ס' שלום:

מדיניות הריבית של נגיד בנק ישראל.

חיים רמון (העבודה):

זה על דעת האוצר? אדוני השר, אתה אומר דבר מאוד מעניין. אתה משיב בשם הממשלה?

שר המדע ס' שלום:

אני משיב בשם הממשלה.

חיים רמון (העבודה):

זאת גם עמדת שר האוצר?

שר המדע ס' שלום:

זאת עמדה שלי בתור נציג הממשלה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אתה היית שר גם כשלבייגה היתה הבעיה הזאת.

חיים רמון (העבודה):

לא, לי לא היתה בעיה, אני תמיד ייצגתי את הממשלה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

היתה לך אותה בעיה.

בנימין אלון (מולדת):

אבל בשביל זה יש עצמאות – – –

שר המדע ס' שלום:

חבר הכנסת חיים רמון, אתה רוצה להקשיב?

חיים רמון (העבודה):

אני מקשיב, אבל רובי לא נותן לי.

שר המדע ס' שלום:

אני משיב בשם הממשלה ואני אומר, שמדיניות הריבית של נגיד בנק ישראל בשנתיים האחרונות לא התאימה את עצמה למדיניות הכלכלית של הממשלה, קרי – – –

חיים רמון (העבודה):

למה שר האוצר וראש הממשלה לא אמרו את זה?

שר המדע ס' שלום:

ראש הממשלה אמר את זה לא פעם אחת – – –

חיים אורון (מרצ):

הוא אמר את זה? בחי"ך.

שר המדע ס' שלום:

אמר זאת בישיבות ממשלה.

היו"ר ד' תיכון:

למה בשנתיים ולא בחמש שנים?

שר המדע ס' שלום:

אני אגיד לך למה. יפה מאוד, שאלת שאלה טובה. הרי באים ואומרים לי: מה קרה פתאום שאתה נגד מדיניות הריבית? זה פוליטי, מפני שעכשיו אתם בשלטון? אני אומר: לא. כאשר היתה הממשלה הקודמת וההוצאה הציבורית גדלה באחוזים ניכרים – רק ב-1995, אדוני היושב-ראש, ההוצאה הציבורית גדלה בשנה אחת ב-18%. בשנה אחת. היה צורך לרסן, ואז נגיד בנק ישראל היה היחיד שהפעיל מדיניות מרסנת. אבל כאשר הממשלה הזאת החליטה על קיצוץ של 10 מיליארדי שקל בתקציבה, אין היגיון שהריסון יימשך באותה מידה, כי כשאתה מרסן ביד אחת מבחינה פיסקלית וביד שנייה מבחינה מונטרית, אתה מוריד את המשק כלפי מטה ועושה האטה. זה אלף-בית.

חיים רמון (העבודה):

הממשלה ראתה שיש אבטלה – – –

חיים אורון (מרצ):

הממשלה ראתה מה היא עשתה – – –

חיים רמון (העבודה):

והיא לא עשתה כלום.

שר המדע ס' שלום:

תן לי, אני אגיד לך.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

היא קיצצה בתקציב. היא יכלה לא לקצץ; למה היא קיצצה?

שר המדע ס' שלום:

זה בדיוק העניין.

חיים רמון (העבודה):

אם הולכים לעשות אבטלה ומיתון – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

למה היא עשתה מיתון?

שר המדע ס' שלום:

המהלך הנכון – – –

כבר אין לי קול ואין כאן מים, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ד' תיכון:

מים, מים.

חבר הכנסת אורון, מי מינה את הנגיד לקדנציה השנייה, אתה יכול לרענן את זיכרוני? אני לא כל כך זוכר.

חיים רמון (העבודה):

אנחנו לא רצינו להדיח נגיד שהליכוד מינה והמשכנו.

שר המדע ס' שלום:

טוב, בזה סיימתי, אדוני היושב-ראש.

יצחק כהן (ש"ס):

רק שאלה, אדוני. נשקלת אפשרות לפטר את הנגיד?

חיים רמון (העבודה):

שלא תגיד – – –

שר המדע ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, היה לי עוד מה לומר על הדבר הזה, אבל כבר אין לי גרון.

היו"ר ד' תיכון:

בסדר, בסדר, הנה הביאו לך מים כדי שיהיה לך גרון, שלא תברח.

שר המדע ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, שאלה חברת הכנסת גוז'נסקי שאלה – דווקא ממך לא ציפיתי, למרות דעותייך הכלכליות הסוציאליסטיות. אבל אני מעריך אותך ככלכלנית טובה, ולכן השאלה שלך לא היתה במקום. את אומרת: אם הנגיד לא הוריד את הריבית, למה קיצצתם בתקציב? זאת לא השאלה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

למה זאת לא השאלה?

שר המדע ס' שלום:

אני אגיד לך למה, כי הפעולה צריכה להיות פעולה הפוכה לשני הצדדים. לא שהוא לא יוריד והממשלה לא תקצץ; צריך שגם יקצץ וגם יורידו את הריבית.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אבל אפשר גם להיפך.

שר המדע ס' שלום:

לא, כי מה שאת מציעה זה המצב הכי גרוע שיכול להיות. גם הממשלה מרחיבה והוא גם קובע ריבית גבוהה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

למה?

שר המדע ס' שלום:

אני אגיד לך למה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

לנטרל זה את זה.

שר המדע ס' שלום:

לא, לכן הגענו ב-1996 –

היו"ר ש' וייס:

אדוני השר, אתה יכול להמשיך כי אנחנו באווירה אקדמית, כמו באולם הרצאות של האוניברסיטה.

שר המדע ס' שלום:

— — למה שהגענו. המדיניות של בייגה היתה כזאת וגם של פרנקל היתה כזאת, ולכן הגענו למשבר הגדול הזה. תודה רבה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

המשבר הוא עכשיו לא מימי בייגה.

היו"ר ש' וייס:

מה ההצעה? השר סילבן שלום, מה הצעתך?

שר המדע ס' שלום:

אני מציע להעביר את הנושא לדיון בוועדת הכספים.

היו"ר ש' וייס:

את שתי ההצעות.

חיים אורון (מרצ):

רק דקה, אני רוצה להוריד.

היו"ר ש' וייס:

את מי אתה רוצה להוריד?

חיים רמון (העבודה):

את הממשלה.

חיים אורון (מרצ):

את יורי שטרן.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אם תורידו את הממשלה היא עוד הפעם תיבחר.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רובי ריבלין, את מי אתה רוצה להוריד?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

לא רוצה להוריד.

היו"ר ש' וייס:

לא רוצה להוריד, קדימה.

חיים אורון (מרצ):

אדוני, אני מבקש – – –

היו"ר ש' וייס:

רק שנייה, תן לו אפשרות, אולי לא תרצה להוריד.

שר המדע ס' שלום:

חבר הכנסת עמיר פרץ שאמר את מה שאמר היום, וזה בהמשך למה שאמר השר יולי אדלשטיין – – –

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

בהמשך למכתב ששלחתי לראש הממשלה.

שר המדע ס' שלום:

זה התחיל בעניין של יורי שטרן, אני לא נכנס למאבקים שיש בישראל בעלייה ולכן אני לא יכול להיכנס ביניכם, בינך לבין יולי. אבל התביעה הזאת היא כמובן תביעה שאין אפשרות לממש אותה – תביעה לתמיכה ישירה בשכר דירה של העולים הנזקקים. ומה עם הוותיקים הנזקקים?

היו"ר ש' וייס:

טוב, זה יידון בוועדה.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

התמיכה הזאת קיימת. משרד השיכון נותן כסף לא רק לעולים.

שר המדע ס' שלום:

כאשר הדרישה היא לסקטור אחד, זה בלתי אפשרי.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

לא, הדרישה היא לא לסקטור אחד.

שר המדע ס' שלום:

תן לי רגע.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שטרן, כשחבר הכנסת רן כהן ביקש להיכנס לתוך דבריו אתה כעסת, ובצדק. אז תן לו לדבר.

שר המדע ס' שלום:

שמעתי את השר יולי אדלשטיין מדבר על העניין של העולים. יש תמיכה במימון שכר דירה למשפחות נזקקות. התמיכה הזאת אכן ניתנת בשקלים. אני יכול לומר לך, שבשנים שבהן היה ייסוף של שער השקל לא נשמעה תביעה וטענה להפחית את סכום המענקים שנותנים להם.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

— — — המע"מ הועלה פי-שניים וגם שכר הדירה. זה לא עודכן שש שנים.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

שכר הדירה עלה בדולרים, לא רק בשקלים.

היו"ר ש' וייס:

אדוני השר, נא לסכם.

שר המדע ס' שלום:

לכן צריך לבדוק בכלל מנגנון של פיצוי, שהוא מנגנון כולל ומקיף לא רק לסקטור כזה או אחר. היום למשל שמעתי, שעמיר פרץ מבקש עכשיו עוד פיצוי לשכירים על העליות בעקבות אותו פחות. אין לדבר הזה סוף. אם נחזור ל-4 שקלים נבקש מהם שיחזירו את הכסף? כלומר, הדבר הזה חייב להיות במדיניות כוללת, ואם יש בעיות מקומיות ספציפיות, צריך לדון בהן לגופו של עניין ולא דווקא בהחלטה כוללת.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. חבר הכנסת אורון מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת יורי שטרן.

חיים אורון (מרצ):

אדוני שר המדע, בדברריך היה קטע יותר ארוך שנקרא מן הכתב והוא עסק לא בדיון מקרו אלא בבחינה היסטורית של מדיניות כלכלית. זה יפה מאוד, ואני מבין גם למה ברכת לשם. בשאלה שמונחת היום על סדר-היום – מה שחבר הכנסת יורי שטרן העלה הוא פן אחד חשוב מאוד, אבל לא יחיד, של המשמעות של המדיניות הזאת. אתה העדפת לומר, שהממשלה רצתה ככה והנגיד רצה ככה. לי כבר נמאס מחלוקת העבודה הזאת. יש מדיניות כלכלית מכוונת להאטה ולקירור, מה אתה רוצה יותר? ראש הממשלה משתבח בה עד היום. אי של יציבות. אני כבר לא יודע מה זה אי. אני הולך ללמוד מחדש שיעור א' בגיאוגרפיה; אני לא מבין מה זה אי, ואם כך, אני לא מבין מה זאת יציבות.

כל המונחים הבסיסיים ביותר לא מתקיימים. היה פיחות חריף מאוד, מהיר מאוד בתקופה קצרה מאוד עם כל הנזקים שאתה יודע ומודע להם ודיברת עליהם. סוג כזה של פיחות בקצב כזה הוא בלתי נשלט, ואילו הממשלה, שר האוצר והנגיד ממשיכים לדבר בשם האי-התערבות, כאשר היפנים עומדים להתערב במערכת הבנקאית שלהם ב-576 טריליון דולר, בשביל להציל אותה. האמריקנים התערבו, האנגלים התערבו, הגרמנים התערבו. פה פרנקל נמצא עוד במקום אחר. הוא מודיע שהוא לא יתערב. עד מתי? עד הקטסטרופה.

הי"ר ש' וייס:

תודה רבה. לכן אתה מציע להוריד את ההצעה של חבר הכנסת יורי שטרן.

אנחנו מצביעים. יש הצעה להעביר לוועדת הכספים.

יורי שטרן (ישראל בעלייה):

יש הצעה, שהממשלה תדון בה קודם כול.

הי"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שטרן, אתה הרי מנוסה. יש הריטואל הפרלמנטרי ויש הדברים האחרים. עכשיו אנחנו בצד הפרלמנטרי.

מי שתומך ברעיון להעביר את שתי ההצעות, של חבר הכנסת אלול ושל חבר הכנסת יורי שטרן, לוועדת הכספים – יצביע.

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושאים לוועדה – רוב

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושאים שהעלו

חברי הכנסת א' אלול וי' שטרן לוועדת הכספים נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

פה אחד. נעביר את ההצעות לוועדת הכספים להמשך טיפול, בתקווה שהטיפול יהיה יעיל ואפילו מהיר. תודה רבה.

הוועידה ב"וואי פלנטיישן"

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים לנושא הבא שלנו: הוועידה ב"וואי פלנטיישן". ההצעה היא של מרצ והעבודה. יציג את ההצעה חבר הכנסת רן כהן. בבקשה.

רן כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברות וחברי הכנסת, אני לא יכול שלא לומר מה שנאמר לי כאן בדרך לאולם, שאולי אלה ששרפו את המכונית שלי לפני שבוע היו כל כך מקוללים ומגונים, עד שהם הביאו גם קללה על העצים ועל הטבע ועל הנופים של הארץ שלנו, שנשרפו בשבוע האחרון שרפה נוראה, והלוואי שהשרפה הזאת תסתיים.

בנימין אלון (מולדת):

אתה אומר שיש מציתים לשרפות? חשבנו שלא.

רן כהן (מרצ):

חבר הכנסת בני אלון, כפי שידוע לך, אני מתעב ומגנה ומקלל כל מי שמצית גם עץ בודד.

בנימין אלון (מולדת):

אבל הם אומרים שאין מציתים, הם אומרים שזה טבעי.

רן כהן (מרצ):

אני לא נכנס לוויכוח. שאלת אותי מה עמדתי, ואמרתי אותה. אם יש מציתים, יקוללו המציתים, ויגודפו ויגונו.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

מסית, לא מצית.

היו"ר ש' וייס:

חברים, אני מבקש לא להפריע. כל מי שייכנס לדבריו עכשיו הוא בבחינת הצתה מאוחרת. אני מבקש לאפשר להמשיך.

רן כהן (מרצ):

אני רוצה לומר עוד משפט אחד. הדיון בנושא הדיור הציבורי ייערך ביום שני, וודאי נתווכח עליו. חבר הכנסת שטרן אמר כאן דברים באי-הבנה גמורה ומוחלטת של החוק, לגבי הנושא של הדירות לממתינים – אגב, הדיירים והממתינים כבר מבינים את ההבדל שבין הצעת החוק, שלפיה ייבנו במשך חמש שנים מכספי המכירה 30,000 דירות לממתינים, לבין ההחלטה שלכם, שאתם תומכים בה בממשלה, שלפיה לא תיבנה אפילו דירה אחת לממתינים. הדיירים מבינים, אתם לא מבינים, כי אתם לא רוצים את זה. אבל על זה נתווכח ביום שני.

רבותי חברי הכנסת, אנחנו נמצאים אחרי שני אסונות מהשבוע, תשעה אסונות בשלושת החודשים האחרונים. רק לפני חמישה ימים נרצחה מיכל עדתו, זיכרונה לברכה. אתמול נרצח איתמר דורון, זכרו לברכה. הבה נשגר מכאן השתתפות בצער למשפחות השכולות והבראה שלמה לפצוע מאתמול, שנפצע פציעה נוראה וקשה, והלוואי שיצא ממנה בריא ושלם.

רבותי חברי הכנסת, זה לא מקרה בודד. יש גל רציחות בארץ הזאת מאז 19 ביולי, מאז עמדה מכונית התופת בכיכר-ציון, ובנס לא נהרגו שם עשרות אנשים, ועד היום, תשעה מעשי רצח וטרור, וכאילו אין ממשלה. כלומר, יש צה"ל, כמובן, יש שב"כ, כמובן, יש כוחות ביטחון פלסטיניים, כמובן. אלה נלחמים בטרוריסטים. אבל לממשלה יש ביד כלים מדיניים להילחם, לעשות משהו, כדי שהגל

הזה ייעצר. הרי אם לא יהיה תהליך מדיני, הגל הזה יגבר. כל בר-דעת, כל ילד מבין זאת. אבל לממשלה יש זמן. היא יושבת, היא מחכה. מישהו יציל. יש שר חוץ, אין שר חוץ; יש הסכם, אין הסכם.

בנימין אלון (מולדת):

כשהיה תהליך מדיני לא היו פיגועים?

רן כהן (מרצ):

רבותי חברי הכנסת, אין מצב שבו ממשלה עומדת בחידלון מוחלט, שהאחריות לפיגועים הבאים לא תהיה עליה. אין מצב כזה. כאשר אני בא לבדוק מה קרה, אני מבין מה קרה. היום, בתהליך המלכנו של אריק שרון לשר החוץ, בעצם אין ממשלה אחרת אלא ממשלת מפד"ל. אנא, תבדקו. היום הציר שרון-מפד"ל הוא הציר ששולט על הממשלה.

חנן פורת (מפד"ל):

מאוד מכובד.

רן כהן (מרצ):

אני מציע באמת שתראה את זה, חבר הכנסת חנן פורת. אני מאזין לך חודשים רבים, להתניות שלך. הרי אני יודע שאתה נגד נסיגה אפילו מ-1%, גם בלי התניות.

חנן פורת (מפד"ל):

נכון. אני גם אומר את זה.

רן כהן (מרצ):

אתה נגד זה. אבל כשאתה רוצה שהדברים שלך יישמעו סבירים לאוזן, אתה אומר את תשעת החישוקים שעליהם החליטה אתמול הממשלה. והיא קיבלה בדיוק את דעתך, אפילו לא את דעת המפד"ל; את דעתך במפד"ל, שהיא הדעה הכי קיצונית במפד"ל.

חנן פורת (מפד"ל):

ברוך השם.

רן כהן (מרצ):

מה אומרים תשעת החישוקים? כלום, שום דבר. רק לשלוח לשם את נתניהו ואת אריק שרון ואת האחרים, כאשר הידיים שלהם קשורות, הרגליים שלהם קשורות – הכול קשור במה? בתשעה אבסורדים. רבותי, כמעט כל אחד מהם מספיק כדי לפוצץ משא-ומתן.

מה אומרים תשעת החישוקים? הראשון, ביצוע הדדיות בשלבים, והביצוע יהיה רק אם יוסכם על החבילה כולה. זה בלשון העם "הכול או לא כלום". רבותי, תראו לי צד אחד במשא-ומתן שבא עם העמדה של "הכול או לא כלום", שיוצא עם הכול. כל מי שהולך למשא-ומתן עם העמדה של "הכול או לא כלום" יודע שזה ייגמר בלא כלום.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

ערפאת רוצה הכול, בלי כלום. עד עכשיו רק נתנו ונתנו ונתנו.

רן כהן (מרצ):

אם ערפאת רוצה הכול או לא כלום, הוא לא רוצה הסכם.

אגב, כל התשעה הם מכשולים אדומים. המכשול האדום השני הוא לחימה שיטתית ויעילה בארגוני הטרור ובתשתיתם. נו, נכון זה מובן מאליו? זה ברור. מה פשוט מזה? אלא שזה פשוט לא מסתדר עם סעיף 5 בהתניות, שאומר שצריך לצמצם את המשטרה הפלסטינית, שצריכה להילחם בתשתית הטרור. זה שבאותם תנאים יש סתירה מוחלטת, זה לא מעניין. שניהם צריכים להיות תנאים כדי לסכל הסכם, לא כדי להגיע להסכם.

היו"ר ש' וייס:

יש שם סעיף חשאי, שיעבירו את השוטרים המפוטרים לשירותים החשאיים של הפלסטינים.

רן כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, הסעיף השלישי – שיתוף פעולה ביטחוני מלא. ברור לגמרי, שהרשות הפלסטינית צריכה להיות משת"פ מלא של הממשלה, אחרת אין הסכם. האם מישוה מעלה בדעתו שהפלסטינים מתכוונים בעניין הזה להיות משת"פ מלא של ממשלת ישראל? ושיתוף הפעולה המלא, אפילו אם הוא התכוון בתום לב, יהיה שיתוף פעולה ביטחוני מלא עם הפלסטינים רק נגד הפלסטינים? כלומר, אם

יהיו טרוריסטים יהודים, אם יהיו מפגעים ופרובוקטורים יהודים, ואפילו על דעת הקיצוניים בכנסת יש כאלה, הם לא בתוך שיתוף הפעולה המלא. זה רק נגד פלסטינים.

הסעיף הרביעי – אני לא אומר את הכול, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ש' וייס:

יש לי רק חשש, כל סעיף שאתה מזכיר – פורש עוד חבר כנסת. אם היו 14 סעיפים, היינו נשארים פה שנינו. האנשים עייפים פה.

רן כהן (מרצ):

אומר רק דבר אחד. בסיכומי של דבר נמצאים סעיפים 7 ו-8, שאומרים – הסגרת חשודים וביטול האמנה במל"פ. רבותי, שני הסעיפים האלה מופיעים בכל פעם שאיזה צד שבא למשא-ומתן עם הפלסטינים רוצה מראש להיות בטוח שלא יצא שום הסכם. אז הוא מעלה את שני הסעיפים האלה. אלה סעיפים מטרפדי הסכם.

ואני שואל אתכם. השבוע היתה באמת חגיגה; מונה שר חוץ חדש. כביכול מועצת יש"ע זעקה, מתנחלי חברון זעקו, הימין זעק – הם הולכים לעשות בחירות, לבחור מועמד. בא אריק שרון לשרת את מה שביבי נתניהו רצה. יחד הם חישקו את הממשלה שתחשק אותם. דרך אגב, הם מאוד אהבו את העובדה שהם מחושקים. מי בא לבקש חישוקים וחיבוקים ולא יאהב את החישוקים האלה? אהבו את החישוקים האלה, קיבלו אותם, ועכשיו אנחנו יודעים של"וואי פלנטיישן" לא נוסעים בשביל להשיג הסכם, אלא רק כדי לחזור בלי הסכם, ותשעת החישוקים האלה הם הוכחה מוחלטת לכך שהזרם הקיצוני ביותר בתוך הממשלה הזאת, הוא גם שישתלט עליה, ולמתונים שם אין שום תקווה.

לכן, אדוני היושב-ראש, אין דרך אלא לומר לממשלה הזאת, שמה שהיא החליטה היום, היא החליטה גם שלא להגיע להסכם שלום, גם לאפשר לכוחות הטרור והפרובוקטורים של הטרור להתעודד מההחלטה שלה אתמול, וגם לנסות לרמות את העם כאילו היא החליטה לשלוח משלחת שתביא שלום. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה לחבר הכנסת רן כהן. אדוני השר, בבקשה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

— — —

היו"ר ש' וייס:

סליחה, רק רגע. יש הצעה של חברת הכנסת גוז'נסקי. אדוני השר, האם אתה רוצה לענות בנפרד?

שר המדע ס' שלום:

יחד.

היו"ר ש' וייס:

יחד. קדימה. חברת הכנסת גוז'נסקי, אני חושב שיותר טוב להשיב על ההצעות יחד. אני מקווה שעד תום נאומה של חברת הכנסת גוז'נסקי ונאום התשובה שלך יישאר אתנו חבר כנסת בודד או שניים.

שר המדע ס' שלום:

מה עם מאות האלפים שצופים בנו עכשיו בשקיקה רבה?

היו"ר ש' וייס:

כן, והמיליונים שעוקבים אחרי הדיון.

האירועים בחברון

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת תמר גוז'נסקי, בבקשה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מבקשת בתחילת דברי להשתתף באבלן של המשפחות של מיכל עדתו המנוחה ואיתמר דורון ממושב אורה, שנרצחו בדם קר, לאחל איחולי החלמה לאילן מזון,

ולומר פעם נוספת, שמעשי הרצח המתועבים האלה משמשים עילה לאלה שממילא לא רוצים שום הסכם ושום הידברות, אבל הם משמשים לכולנו תזכורת; תזכורת לכך, שכל מי שמכר את האשליה שאפשר להבטיח ביטחון בלי שלום, כל מי שמכר את האשליה שאפשר להציג דרישות לפלסטינים בלי להגיע להסדר מדיני, בסופו של דבר הוא זורע רוח וקוצר סופה.

אני אומרת את זה בכאב רב. הרי הדברים כתובים על הקיר; אנחנו לא צריכים להמציא שום דבר. הסכסוך בן עשרות השנים כבר לימד אותנו מה היה וגם מה יהיה. ולכן, על רקע זה הנסיעה של ראש הממשלה נתניהו ושריו לווינגטון איננה אלא עוד ניסיון למכור את הסחורה הישנה הזאת של ביטחון קודם לשלום, כאשר בעצם הכוונה היא לא להגיע לשלום.

ראש הממשלה כבר אמר, שעל רקע מעשי הרצח האלה הוא לא יחזור עם הסכם. אם הוא לא יחזור עם הסכם, לשם מה הוא בכלל נוסע? הוא נוסע כדי לזרות חול, לא רק סופה, אלא לזרות חול בעיני הציבור הישראלי. הציבור הישראלי כן רוצה הסכם, הציבור הישראלי כן רוצה שלום, וראש הממשלה עושה תנועות של התקדמות, אבל הוא מפעיל את הרכב שלו כל הזמן בהילוך סרק. נוסע ונוסע, מבזבז דלק אבל לא מגיע לשום הסדר ולשום הסכם.

חברי הכנסת, היינו עדים למעשי התנגשות ועימותי דמים בחברון, ולא רק בחברון, אבל בעיקר בחברון.

אליהו גבאי (מפד"ל):

גם באום-אל-פאחם.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אנחנו נדבר גם על אום-אל-פאחם, אחר כך, אבל עכשיו אני רוצה לדבר על חברון.

חברי הכנסת, הסכם חברון היה בעייתי מלכתחילה, אבל יכול להיות שאפשר היה לחיות אתו איכשהו, אילו אפשר היה להבין שהכוונה היא לחיות בשלום. אבל אני חושבת שהמתנחלים שגרים בחברון באתרים השונים של חברון, לרבות בתל-רומיידה, לרבות באתרים האחרים, יש להם תוכניות אחרות. יש להם תוכניות לשמש ראש גשר לסילוק הפלסטינים מחברון. יש להם תוכניות לשמש ראש גשר לסילוק הפלסטינים בכלל מהשטחים.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

מה נתפסת להסכם המטופש הזה?

אליהו גבאי (מפד"ל):

— — —

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

הם לא מכירים בזכויות העם הפלסטיני. ולצערי הרב, ראש הממשלה — — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת ריבלין, תגובתך נשמעה היטב.

אליהו גבאי (מפד"ל):

— — — את הרצח שביצעו שם?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גבאי. חברי הכנסת, אתם עוד יכולים להטעות את הציבור שאנחנו פה בהמונינו.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

ראש הממשלה נתניהו, לצערי הרב, נראה כמי שהזנב הזה מכשכש בו. אני רוצה להזהיר ולומר, כל מי שחושב שראש הממשלה נתניהו מייצג קו מתון והמתנחלים מייצגים קו קיצוני, טועה ומטעה. זה בדיוק אותו קו, בדיוק אותו קו.

ההתפרעויות האלה שם וההחלטה החמורה של הממשלה להמשיך ולבנות ולהרחיב את תל-רומיידה וכו' וכו', להמשיך ולבנות בהתנחלויות, כל ההחלטות האלה נותנות אפשרות לקיצונים שבקיצונים גם לקחת ולירות, לקחת ולפגוע — — —

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

הם הרגו מישהו? מי יורה?

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

— — ולקחת ולמנוע מלהיכנס לכרמי זיתים וכו'. אני נגד מעשי רצח, אבל מי שחושב שאפשר למנוע עימות כאשר מונעים הסדר שלום, טועה ומטעה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אי-אפשר למנוע עימות כל זמן שיהודי נמצא — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת ריבלין, אני לא אוכל לתת לך להעלות הצעה אחרת, כי אתה מבזבז את כל התחמושת עכשיו.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

חברי הכנסת, ראש הממשלה נתניהו הבהיר את כוונותיו פעם נוספת כאשר הוא החליט למנות את השר אריאל שרון לשר החוץ. אני לא אבוא עכשיו אתו חשבון על כל מעשיו ועלילותיו במשך כל השנים שהוא שירת הן בתפקידים בכירים בצבא והן בתפקידים בכירים בממשלה. יש לי חשבון אישי עם השר שרון מימי מלחמת לבנון, ולא רק סברה ושטילה, אלא כל הזוועות של המצור על ביירות וכו'.

בנימין אלון (מולדת):

עצם העובדה שהוא שירת בצבא זה פשע.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אבל אני רוצה לומר, שהשר שרון ממונה לשר החוץ כדי לחזור לתפקיד ההיסטורי שלו, תפקיד המחשק, תפקיד איש החישוקים. תפקידו לחשק את השלום, ונתניהו שם אותו קרוב אליו, כדי שיהיה עוד מישור שיעזור לו לחשק את השלום. אני כבר רואה את הסיטואציה הנפלאה. ראש הממשלה נתניהו אומר: אולי בכל זאת נעשה משהו. ואז בא החישוקאי שרון ואומר: לא, בשום אופן אל תעשה. ואז ראש הממשלה אומר: אני לא יכול לעשות שום דבר, הוא לא נותן לי, הוא לא נותן לי. ממש כמו באותו סיפור על ציד הדובים.

היו"ר ש' וייס:

לפי החדשות של אתמול, השר מרדכי יהיה החישוקאי של השר שרון. יש פה התפתחויות מעניינות דווקא.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אהה, זה ילך בשלבים.

אני חושבת, שהשר שרון, שידוע בהתנגדות הנחרצת שלו להקמת מדינה פלסטינית, זה שהכריז שירדן היא בעצם מדינה פלסטינית – אני חושבת שהם יהיו בשותפות מלאה וינסו להוליך לקראת 4 במאי 1999 לעימות האולטימטיבי.

אני רוצה לומר, אדוני היושב-ראש וחברי הכנסת, שאותם אנשים שהשלו את עצמם שאפשר שלא להחזיר שטחים, אותם אנשים מנסים להשלות את עצמם היום שאפשר שלא לכוון מדינה פלסטינית. אני חושבת, שהעולם כולו, לרבות הממשל האמריקני, מבינים שזה צעד בלתי נמנע. השאלה היא רק אם הוא יבוא בהסכם או יבוא בלי הסכם.

לכן, אנחנו קוראים לממשלה להכיר בזכות של העם הפלסטיני לכוון את מדינתו, לעשות למען כינון המדינה הזאת כדי שנגיע להסדר של שתי מדינות על בסיס של הסכם והידברות. את המהלך ההיסטורי הזה אי-אפשר למנוע.

ומי שחושב היום שאפשר ללבות שנאה – שמענו את זה היום גם פה בקריאות ביניים – נגד האוכלוסייה הערבית בעניין ההצעות עכשיו, כל בעיית השרפות מסתכמת כאילו בבעיית מציתים שכאילו מצאו אותם. מי שחושב שאפשר ללכת במדיניות של אירועי הדמים וההתקפה הנפשעת שהיתה באום-אל-פאחם על האוכלוסייה, ואני הייתי שם ביום שני וראיתי במו-עיני; ליד אוזני חלפו הכדורים שמכונים כדורי גומי, ואני ראיתי את הפצועים שירו עליהם כדורי גומי ישר בעיניים, ואני אומרת לכם, שאלה מעשים נפשעים, שהכוונה שלהם היא לזרוע פחד בקרב האוכלוסייה הערבית, להפוך אותה שוב, כמו בימי הממשל הצבאי, לאוכלוסייה נשמעת.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

את יודעת שיורים כדורים חיים על בתי מתיישבים?

היו"ר ש' וייס:

אבל לא מדינה יורה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אני רוצה לומר את זה באופן חד-משמעי: מי שעשה את הפרובוקציה היה משמר הגבול, וכל הפרובוקציה הזאת תוכננה במשרד ראש הממשלה, ולכן זו סיבה נוספת לכך שהממשלה הזאת צריכה ללכת. תודה רבה.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

— — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אתה הצבעת בעד הסכם אוסלו — — —

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חברים יקרים, נא להירגע. תודה לחברת הכנסת תמר גוז'נסקי. אדוני השר, תשובתך על שתי הצעות לסדר-היום – על "וואי פלנטיישן" ועל חברון.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

אום-אל-פאחם הם מתנחלים? מה אתה משווה? שם יורים ופה יורים, זה אותו דבר?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אום-אל-פאחם – הם לא מתנחלים; הם מתיישבים זה כמה מאות שנים. הם לא מתנחלים ושם לא מתנחלים.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

— — — תתבייש לך.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

— — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אני מתנחל בארצי. זאת נחלתי.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, מספיק. אגב, באולם הזה קריאות ביניים לא יוצאות טבעי. זה אולם לא מתאים לקריאות ביניים.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — אבל יוצא מהלב. יש האשמה חמורה פה על אנשים.

היו"ר ש' וייס:

נברר אותה במשך 17 השנים הקרובות.

רן כהן (מרצ):

תאמין לי, רובי ריבלין, תבקר באום-אל-פאחם; אתה תזדעזע.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, תשובת השר עכשיו. חברים יקרים, אני מבקש בפורום אינטימי זה לאפשר לשר להשתתף במפגש הצנוע הזה. עוד מעט נביא אותו לתא הטלפון.

שר המדע ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ראש הממשלה יוצא הלילה לשליחות מדינית חשובה, לשיחות עם הפלסטינים בתיווך האמריקנים בניסיון להשיג הסכם, כדי להביא את הצדדים למצב שבו הם יוכלו להמשיך לקראת דיונים על הסדר הקבע עד למאי 1999.

ממשלת ישראל עשתה עד היום צעדים משמעותיים כדי לנסות להביא להסכמה בינינו לבין הפלסטינים.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

כמו למשל?

שר המדע ס' שלום:

ראש הממשלה הלך כבר דרך ארוכה, שלדעתי, אם אכן נגיע להסכם, הציבור עוד יופתע מכברת הדרך שראש הממשלה היה מוכן לעשותה. אבל, כמו בכל נושא, לטנגו הזה דרושים שניים.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

רק מלים.

שר המדע ס' שלום:

אינני יכול להבין, גם לא את חברי הכנסת מחד"ש וממד"ע, איך מעולם הם לא באו ואמרו, שהם לא רק תובעים ממשלת ישראל לעשות א' ב' ג' וד', אלא שהם תובעים מהפלסטינים לעשות רק דבר אחד – לקיים את מה שהם חתמו עליו; לא יותר ולא פחות.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

הפלסטינים כבר עשו. מי שלא קיימה זו ממשלת ישראל.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

מה הם עשו? תגיד לי דבר אחד שהם עשו. חוץ מאשר הסכימו לקבל, מה הם עשו?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

— — — מי שלא קיימה זו ישראל.

היו"ר ש' וייס:

חברים, זה לא רע, כל ארבע דקות של השר אני מאפשר איזה משפט, אבל לא בכל דקה.

אליהו גבאי (מפד"ל):

חבר הכנסת דהאמשה — — — אמרת משהו לא בסדר עליהם? הם מקיימים הכול, רק אנחנו לא בסדר?

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת דהאמשה וגבאי, אני לא רוצה לקרוא אתכם לסדר, כי אם אני אקרא פעם שלישית ואני אבקש להוציא מישהו, אני יודע שאתם לא יודעים בכלל איך לצאת מן האולם הזה.

שר המדע ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, כאשר יש שני צדדים, שניהם צריכים לעשות הכול כדי להגיע להסכם. מה שאנחנו תובעים ודורשים הוא לא פסיק אחד יותר מאשר מה שהפלסטינים חתמו והתחייבו באוסלו א', אוסלו ב' ובהסכם חברון. לא יותר. תקיימו את מה שהתחייבתם לו.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

שממשלת ישראל תתחיל לקיים, שתשמש דוגמה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אלסאנע, תן לשר אפשרות לענות.

שר המדע ס' שלום:

אבל לא, ישראל צריכה להמשיך בפינוי שטחים, והם – שום דבר.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אז לא יהיה הסכם.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ש' וייס:

חברים, לא ייתכן. חברי הכנסת, אני קורא אתכם לסדר באופן מקובץ.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, זה לא הוגן. פה התקיים דיון, אתה באת – טראח. חכה שתי דקות.

שר המדע ס' שלום:

מזכיר הממשלה דני נוח פרסם שורה ארוכה של הפרות ההסכם. אותה שורה ארוכה של הפרות עלו לדיון בכנסת. עלה חבר כנסת מאוד מכובד שציטט שורה ארוכה של הפרות ושורה ארוכה של אי-קיום התחייבויות מצד הפלסטינים ואמר: איך אתם יכולים להמשיך קדימה כאשר הם לא מקיימים אפילו דבר אחד? שאלתי אותו חבר כנסת: אתה אדם הוגן וכן. בוא נצא מנקודת מוצא תיאורטית, שהם מקיימים את כל הסעיפים, את כל ההתחייבויות. אתה תהיה בעד נסיגה? הוא אמר לי: האמת – לא. יפה. אבל אנחנו לא כאלה. יש כאלה ויש כאלה. יש כאלה שרוצים שלא תהיה שום נסיגה, אפילו יקיימו כל ההתחייבויות. אבל בצד השני, שלכם, יש כאלה שרוצים שתהיה נסיגה בכל מחיר, גם אם הפלסטינים לא יקיימו אפילו התחייבות אחת.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

מה זה שלכם? גם אנחנו בעד השלום. כאילו אתם ואנחנו – אתם שייכים לשם ואנחנו שייכים לכאן.

שר המדע ס' שלום:

אמרתי בשמאל. רק אתה בשמאל?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, הכול בסדר, חוץ מהעניין שהשר רוצה לענות.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

הוא צריך לדייק – – –

היו"ר ש' וייס:

הוא יחליט על דרך תשובתו.

שר המדע ס' שלום:

אני אמרתי ערבים?

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

מה זה אתם?

היו"ר ש' וייס:

אתם – זה גם אתה וגם אני. אין פה אפליה. הוא מתכוון לשמאל כולו.

שר המדע ס' שלום:

אמרתי בשמאל. תשמע טוב, תקשיב. בשבילי חבר הכנסת רן כהן יותר שמאלי ממך, כי הוא שמאלי גם בעניין כלכלי וחברתי.

אני אומר, שמצד אחד יש כאלה שלא יסכימו למילימטר נסיגה, אפילו יקוימו כל ההתחייבויות, ויש כאלה שרוצים מאה אחוז נסיגה, גם אם לא תקוים אפילו התחייבות אחת. לא אלה רלוונטיים ולא אלה רלוונטיים.

היו"ר ש' וייס:

יש גם כאלה ששמחים שלא מקיימים את ההתחייבויות, כי זה מונע את הנסיגה.

שר המדע ס' שלום:

יכול להיות. מה שבלב זה משהו אחר.

היו"ר ש' וייס:

אני רואה בעיניים שלהם את השמחה כל פעם.

שר המדע ס' שלום:

ממשלת ישראל חוזרת ואומרת השכם והערב, שאם ההתחייבויות ימולאו, ממשלת ישראל תמלא את חלקה.

אדוני היושב-ראש, אני רוצה להגיד לך, שהממשלה הזאת כן רוצה להגיע להסכם, אבל הממשלה הזאת, שיש בה רוב להסכם – אמרתי את זה גם אתמול בישיבת הממשלה ואמרתי את זה לראש הממשלה באופן אישי – לא יהיה בה רוב אם ההסכם יהיה חד-צדדי – קרי, ישראל תמלא את חלקה והפלסטינים לא ימלאו את חלקם. זה צריך להיות ברור. אם ההסכמה תהיה הסכמה חד-צדדית, לא יהיה רוב בממשלה. אני אומר לכם את זה בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים.

ההתחייבויות הן התחייבויות רבות. יש כאלה שאומרים שההתחייבות הזאת היא פחות חשובה, זאת יותר חשובה. אני רואה את ההתחייבויות בשורה ארוכה של דברים, אבל את הבסיס אני רואה דווקא במה שהאנשים חושבים שזה דבר הצהרתי ודקלרטיבי. לפי דעתי, הבסיס של ההתחייבויות הפלסטיניות הוא ביטול האמנה הפלסטינית. בזה אני רואה את הדבר המרכזי, את הדבר הבסיסי, את הדבר המהותי. וזאת למה?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

לבטל את המבוטל. האמריקנים אמרו – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאמשה, זה באמצע המשפט. אתה לא נותן לשר להשלים את הרעיון.

שר המדע ס' שלום:

הסיבה היא פשוטה. במשך עשרות שנים אמר ערפאת, שהוא שואף להקמת מדינה חילונית, דמוקרטית, על כל שטחי פלסטין, וכך נכתב באמנה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

זה היה מזמן.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

לפני ההסכמים.

היו"ר ש' וייס:

אני מבקש לא להפריע.

שר המדע ס' שלום:

הדבר הזה מעולם לא שונה. הדבר הזה עדיין כתוב, שריר וקיים. זאת אומרת, אני צריך לנהל משא-ומתן עם מי שהאמנה שלו קובעת, שתוקם מדינה חילונית, דמוקרטית, בשטחי פלסטין.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אתה מנהל משא-ומתן עם הרשות.

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת גוז'נסקי, נא לאפשר לשר משפט אחד.

שר המדע ס' שלום:

מצד אחד, ערפאת אומר לאמריקנים שהוא רוצה בשלום; הוא אומר זאת גם לשמאל הישראלי, והוא אומר זאת אפילו לנו. מצד שני, בחדרי חדרים, עם האופוזיציה שלו הוא מדבר על הסכם קורייש. מה זה הסכם קורייש? אותו הסכם שהנביא מוחמד אמר: אני אבטל אותו כשיהיה לי הכוח לעמוד. למה הדבר הזה חשוב ביותר? כי זה הדבר הבסיסי, הדבר המרכזי.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

למה אתה מסלף? הנביא מוחמד לא אמר דברים כאלה. הוא לא אמר כאלה דברים.

שר המדע ס' שלום:

אה, לא אמר?

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת. חבר הכנסת דהאמשה.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

הוא לא אמר, זו עובדה היסטורית.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאמשה, עזוב עכשיו את ההיסטוריה, אני פונה על-פי התקנון. חבר הכנסת טלב אלסאנע, חבר הכנסת ריבלין, זמן השאלות תם, השר מתקרב לסיום דבריו, אל תפריעו.

צבי הנדל (מפד"ל):

אין ויכוח על ההיסטוריה, עכשיו יש ויכוח – – –

שר המדע ס' שלום:

שאלו את ראש הממשלה מנחם בגין, זיכרוננו לברכה: מדוע אינך רוצה לדבר עם אש"ף? הוא אמר: האמנה הפלסטינית עומדת מעל ישראל. אמרו לו: ואם אש"ף יבטל את האמנה?

היו"ר ש' וייס:

אז הוא לא יהיה אש"ף.

שר המדע ס' שלום:

אז הוא לא יהיה אש"ף.

היו"ר ש' וייס:

זה מה שאמרו אז, אבל מאז – – –

שר המדע ס' שלום:

אבל זה קיים מאז ועד היום, כי אם ערפאת יבטל את האמנה, נראה שהוא לא יהיה ערפאת.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

נתניהו זה לא בגין.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

הלואי שהליכוד היה ליכוד.

היו"ר ש' וייס:

שים לב איזו תמיכה רטרואקטיבית מדהימה לבגין מצד טלב אלסאנע.

שר המדע ס' שלום:

הנושא הזה של האמנה הפלסטינית הוא נושא מרכזי, ואני יכול לומר לכם, שראש הממשלה יעמוד על הדבר הזה כדבר מרכזי בשיחות, שהאמנה הפלסטינית תבוטל. ברגע שהיא תבוטל, לא רק שערפאת יגיד שפניו לשלום, לא רק – – –

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

הם התחייבו.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת ריבלין, באמת, זה לא "פייר".

שר המדע ס' שלום:

זו תהיה אמירה כלפי בני עמו, שבעצם הוא זנח את הרעיון של פלסטין הגדולה; אז זה יהיה מסר לבני עמו.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

הם נוסעים? WHY? יש לי שאלה,

שר המדע ס' שלום:

כדי שהפלסטינים יעמדו בהתחייבויות. כדי להגיע להסכם.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אנחנו בעד הסכם.

שר המדע ס' שלום:

אבל את הרי לא תובעת מהם דבר. את לא תובעת מהפלסטינים דבר, לכן את לא רלוונטית, כמו הימין הקיצוני.

צבי הנדל (מפד"ל):

עולה על דעתך שערפאת לא יסגיר רוצחים?

שר המדע ס' שלום:

חברת הכנסת גוז'נסקי, אתם לא רלוונטיים, כי אתם רוצים נסיגה בלי שהם יקיימו אפילו סעיף אחד. אתם לא רלוונטיים, אתם לא מבינים? מי שרלוונטי זה מי שרוצה את קיום שני הדברים.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת הנדל, דהאמשה, אלסאנע וגוז'נסקי, אי-אפשר כך, אני לא רוצה לקרוא אתכם לסדר, זה ממש מוזר.

חבר הכנסת הנדל, אני רוצה להסביר לך מה שקורה פה. יושבת כאן חבורה קבועה, גרעין קשה של חברי כנסת. כל פעם נכנס חבר כנסת אחר ואז הוא צריך להצביע על נוכחות. לא. אלה שמאחרים לישיבה, שייתנו לנו שתי דקות בלעדיהם. המשחק הזה לא "פייר".

שר המדע ס' שלום:

אדוני היושב-ראש, גם אלה שנמצאים כאן מהדקה הראשונה לא נותנים לומר משפט אחד, אז תעשה צדק גם בעניין הזה.

היו"ר ש' וייס:

אני יודע. אני מבקש להתקרב לסיום וגמרנו. הרי גם בעוד 10–15 שנה נאמר אותו דבר.

מקסים לוי (הליכוד-גשר-צומת):

זאת אומרת, ההתחייבויות – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת לוי, בדיוק קודם הסברתי שזה לא "פייר".

מקסים לוי (הליכוד-גשר-צומת):

רק הערה.

היו"ר ש' וייס:

כל אחד רק הערה, ויש 17 הערות. זהו, נגמר.

מקסים לוי (הליכוד-גשר-צומת):

זאת אומרת, 13% הם לא סכנה אם הם יעמדו בהתחייבויות. 13% זה בסדר.

היו"ר ש' וייס:

אדוני השר, אני מבקש ממך לא להשיב עכשיו בהרחבה על כל הערה, זה לא הוגן לגבי אלה שישבו כאן כל הזמן.

שר המדע ס' שלום:

לכן, כאשר ערפאת יבטל את האמנה, זה יהיה המסר החשוב ביותר לבני עמו; מסר שהוא זנח את דרך הטרור, את דרך המלחמה, את דרך הרצון להשמיד את ישראל. כל עוד הוא לא יעשה את זה, המצב יישאר כפי שהוא. מצד אחד – חוסר אמון מוחלט; מצד שני – אי-חדירת ההסכם הזה ללבבות הישראלים ואי-אפשרות להתקדם הלאה. הרי כאשר הוא לא עושה זאת – יש לו המכשירים: רדיו, טלוויזיה – הוא ממשיך לעשות הפוך ממה שצריך, ומובן שהדברים האלה לא יכולים להוביל אותנו לשלום.

היו"ר ש' וייס:

לפיכך – –

שר המדע ס' שלום:

לא, לא, יש לי עוד שני משפטים.

היו"ר ש' וייס:

זה לא יסתיים לעולם.

שר המדע ס' שלום:

כאשר מדברים על ההסתה, אני זוכר את יושבת-ראש מרצ לשעבר, השרה שולמית אלוני, כאשר היא היתה שרת התקשורת – היא החליטה לתת תדרים לרדיו ולטלוויזיה הפלסטיניים, וכאשר אנחנו צעקנו חמס, איך את נותנת תדרים על חשבון התדרים המצומצמים שלנו, מה אמרה השרה אלוני? אתה זוכר, אדוני היושב-ראש? אני אזכיר לך.

היו"ר ש' וייס:

כאשר אתם צעקתם "חמס", היא צעקה "פתח".

שר המדע ס' שלום:

השרה שולמית אלוני אמרה, שהיא צריכה לתת את התדרים האלה, כי ערפאת צריך לחנך את בני עמו לשלום; מאחר שכל השנים חינכו אותם למלחמה, הוא צריך את התדרים כדי לחנך אותם לשלום.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אותנו חינכו לשלום?

שר המדע ס' שלום:

הוא לא יכול לעבור מבית לבית, לכן הוא צריך כלי תקשורת המוניים, ובכלי התקשורת האלה הוא יחנך את בני עמו.

היו"ר ש' וייס:

אדוני השר, עושה רושם שאתה מתחיל את הנאום רק עכשיו.

טלב אלסאנע (מד"ע-רע"ם):

מה זה רלוונטי?

שר המדע ס' שלום:

זה רלוונטי מאוד, כי הוא לא רוצה לבטל את האמנה – – –

רן כהן (מרצ):

כמו ערוץ-7, מה אומרת שרת התקשורת הנוכחית – שצריך את ערוץ-7.

היו"ר ש' וייס:

אני מוכרח לסיים את הקטע הזה, באמת, אי-אפשר. חברים, אל תפריעו והשר יסיים, כי יש לו עוד שני סעיפים וזה הופך לאין-סופי. דקה ללא הפרעה, וסיכום.

שר המדע ס' שלום:

לסיכום, משפט אחרון לפרוטוקול. אני רוצה לקרוא את הנקודות שהן ההתחייבויות הפלסטיניות שעליהן אנחנו עומדים: א. לחימה שיטתית ויעילה בארגוני הטרור ובתשתיתם; ב. מעצר חשודים בטרור והחזרה לכלא של עצורים ששוחררו; ג. שיתוף פעולה ביטחוני מלא; ד. איסוף נשק בלתי חוקי ומניעת הברחת נשק.

צבי הנדל (מפד"ל):

אין הסגרת רוצחים לישראל?

היו"ר ש' וייס:

חכה, זה סעיף 8.

שר המדע ס' שלום:

ה. פיקוח על מניעת הסתה באמצעות ועדה טריטוריאלית. הדבר הזה כבר סוכם.

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת הנדל, אל תפריע.

שר המדע ס' שלום:

ו. צמצום גודל המשטרה הפלסטינית בהתאם להסכם הביניים; ז. יישום הוראות הסכם הביניים בנושא העברת חשודים. שמעת?

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

אדוני השר, תמשיך הלאה, כי זה לא ייגמר לעולם. חברי הכנסת ריבלין ואלסאנע, אני קורא אתכם לסדר פעם ראשונה. אני קורא אתכם לסדר פעם ראשונה. חבר הכנסת אלסאנע – פעם שנייה. אי-אפשר כך.

שר המדע ס' שלום:

ח. ביטול האמנה הפלסטינית באמצעות המועצה הלאומית הפלסטינית; ט. הקמת מנגנוני בקרה לצורך פיקוח על מימוש ההתחייבויות הביטחוניות הפלסטיניות. במסגרת זאת יוקמו כמה ועדות פיקוח. אלה תשע ההתחייבויות.

לנו יש שלוש דרישות נוספות שאותן אני רוצה לקרוא לפרוטוקול: א. תחילת דיוני הסדר הקבע. זה דבר שאנחנו רוצים שיהיה בהסכם.

היו"ר ש' וייס:

אדוני השר, אני מבקש לסיים.

שר המדע ס' שלום:

ב. איסור נקיטת צעדים חד-צדדיים, כגון הכרזת מדינה פלסטינית, במהלך תקופת הביניים ובתום תקופת הביניים; ג. ביצוע הפעימה השלישית היא אחריות והחלטה ישראלית. תוקם ועדה ישראלית-פלסטינית לוודא מעבר לדיוני הסדר הקבע.

אני מציע להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. ההצעה של השר בשם הממשלה היא להעביר את שתי ההצעות לוועדת החוץ והביטחון. יש שתי הצעות אחרות. דקה אחת לחבר הכנסת בני אלון, ואחריו – חבר הכנסת רובי ריבלין. אני מבקש דקה, ואל תקראו קריאות ביניים גם להצעות האלה, כי במזנון הכינו רק ארוחת צהריים ולא הכינו ארוחת ערב. חבר הכנסת בני אלון, בבקשה.

בנימין אלון (מולדת):

הנושא הוא: הוועידה ב"וואי פלנטיישן" – ואני חושב, שהשמאל משחק פה את המשחק הקבוע שלו: הוא ממשיך לומר, שזה לא רציני ולא רציני, כדי להרדים. לצערי הגדול, למרות הרצח הנורא שהיה עכשיו – ואני יודע מה נתניהו היה אומר אם זה היה בממשלה אחרת – פה, בעין-אורה, בירושלים המערבית, ולמרות ההצתות שהיו עכשיו בוואדי-עארה, ולמרות האירועים באום-אל-פאחם, ואני לא הייתי שם חברת הכנסת גוז'נסקי – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

חבל שלא היית.

בנימין אלון (מולדת):

את היית שם וסיפרת שכדורי הגומי עברו לידך – –

היו"ר ש' וייס:

כן, נא לסיים.

בנימין אלון (מולדת):

– – האם, כששמעת שהם צועקים "מוות ליהודים", הם אמרו: "חוץ מתמר גוז'נסקי"? שמעת את הדקויות?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

– – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

אני חושבת – – –

היו"ר ש' וייס:

לפיכך, מה היא הצעתך? חבר הכנסת אלון, מה היא הצעתך?

בנימין אלון (מולדת):

ראש הממשלה, שרואה שהארץ בוערת במערב ובמזרח ופעולות טרור כאלה קורות, הולך לאחזזה הזאת להקים מדינה פלסטינית – – –

קריאות:

— — —

בנימין אלון (מולדת):

להקים את — — — כדי שהטרור — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בני אלון, נא לסכם.

בנימין אלון (מולדת):

— — יגבר, כדי שלנו יהיו פה, בארץ-ישראל המערבית, חס וחלילה, שתי ריבונויות.

היו"ר ש' וייס:

לפיכך, לפיכך אתה מציע.

בנימין אלון (מולדת):

לפיכך אני מציע לשמאל — —

היו"ר ש' וייס:

לא לשמאל, לכנסת.

בנימין אלון (מולדת):

— — להיות ישר ולא להיות שותף — —

היו"ר ש' וייס:

להוציא את זה מהסדר, נכון? לא תהיה הצעה כזאת.

בנימין אלון (מולדת):

— — להרדמה הזאת. אתם עוד תרקדו ואני אמשיך להפגין כמו שהפגנתי עד עכשיו.

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

— — — מאה אחוז — — —

בנימין אלון (מולדת):

— — — אני מבקש — — —

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

— — — תישמר זכות — — —

היו"ר ש' וייס:

נא לסכם.

בנימין אלון (מולדת):

— — — הואיל ואין עם מי לדבר, ההצעה היחידה שלי לסדר-היום — — —

היו"ר ש' וייס:

היא להסיר את הנושא מסדר-היום.

בנימין אלון (מולדת):

— — היא להתפלל לקדוש-ברוך-הוא שהוועידה הזאת תיכשל — —

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

אני אבקש.

בנימין אלון (מולדת):

— — וראש הממשלה ייכשל במשימתו — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אלון — —

בנימין אלון (מולדת):

— — בארצות-הברית, אם ירצה השם.

היו"ר ש' וייס:

אני אבקש ממזכיר הכנסת לבדוק אם בתקנון הכנסת יש אפשרות להתפלל לקדוש-ברוך-הוא.

תודה רבה לחבר הכנסת אלון. חבר הכנסת ריבלין. חבר הכנסת אלון, ההצעה הפורמלית — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— אני לא יודע אם יש בתקנון, אדוני היושב-ראש —

היו"ר ש' וייס:

— — שלך היא להסיר, נכון?

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — אבל ודאי שזה לא דבר שהוא אסור על-פי התקנון.

היו"ר ש' וייס:

אז.קיי., זה גם הרבה. בבקשה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, מציעי ההצעה הם אלה שהצביעו בעד הסכם אוסלו, וכל מה שאנחנו מבקשים — שיקוים ההסכם על-ידי אלה שלעת עתה לא קיימו ולו אחת מההתחייבויות, שלא נתנו לממשלת הליכוד אלא שנתנו לרבין המנוח, לפרס, ייבדל לחיים ארוכים, לקואליציה ולתומכי הקואליציה אז.

הסכם אוסלו מביא לריבונות כפולה בתוך ארץ-ישראל, ואלה שחתמו על הסכם חברון ואלה שאישרו את הסכם חברון — —

היו"ר ש' וייס:

לפיכך.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — שבו הם נתנו אפשרות לקיום ריבונות כפולה — —

דוד צוקר (מרצ):

— — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — אני התנגדתי ואני מתנגד — — —

היו"ר ש' וייס:

— — — רבותי — — —

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — אבל הדמוקרטיה קבעה — — —

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת צוקר ודהאמשה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — הדמוקרטיה קבעה — — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאמשה, באמת.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— — — הדמוקרטיה קבעה ואתם אלה שבאו — — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת צוקר, תן לו לומר "לפיכך".

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— ואישרו הסכם שיש בו ריבונות כפולה בעיר אחת —

היו"ר ש' וייס:

על כן.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— ריבונות כפולה שלא מביאה לשלום —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת ריבלין.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— אלא מביאה לשפיכות דמים —

היו"ר ש' וייס:

אשר על כן.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— והמבקשת, מציעת ההצעה —

היו"ר ש' וייס:

אשר על כן.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— בשם העבודה ובשם חד"ש עוד מלינה ובאה ואומרת —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאמשה.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— שאותם אנשים שהפכו להיות —

היו"ר ש' וייס:

אתה ממש חייב לסכם.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— טרף קל, הופכים להיות, בעיני הציבור כולו בארץ הזאת —

היו"ר ש' וייס:

לכן.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

— לטרף מותר. לכן אני מציע, שבמקום לבוא ולקבל החלטות כפי שהן התבקשו על-ידי —

היו"ר ש' וייס:

פרלמנטרית אתה מציע להסיר.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

אני מציע לבוא ולקרוא בצורה הברורה ביותר להסרת ההצעה מסדר-היום ולקרוא לכולם לבוא ולומר:
דם היהודים בחברון אינו הפקר, וודאי שאינו מותר.

היו"ר ש' וייס:

בכלל דם איננו הפקר, רבותי.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים להצבעה. מי תומך ברעיון להעביר את שתי ההצעות הללו, אחת של חבר הכנסת רן כהן, על "זואי פלנטיישן", והשנייה של חברת הכנסת גוז'נסקי, על חברון, לוועדת החוץ והביטחון. מי תומך בזה?

תמר גוז'נסקי (חד"ש-בל"ד):

לא להעביר אותן אלא לקבור אותן.

היו"ר ש' וייס:

לא. להעביר לדיון.

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושאים לוועדה – רוב

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושאים בסדר-היום – מיעוט

ההצעה להעביר את הנושאים שהעלו חברי הכנסת רן כהן ות' גוז'נסקי לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

ברוב גורף, בתמיכה המונית ומסיבית של חברי הכנסת, אנחנו מעבירים את הנושאים לוועדת החוץ והביטחון.

חילול ספרי קודש

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום שלנו – חילול ספרי קודש. בשם יהדות התורה והליכוד יציג את ההצעה חבר הכנסת מאיר פרוש. אנחנו יודעים שהוא גם סגן שר, בעצם שר. זה לא כל כך מקובל שסגני שרים, שהם ממש בעצם שרים, מציעים הצעה לסדר-היום, אבל אנחנו נאפשר לו עוד משהו. זה מותר, אני יודע שזה מותר. אני מציע גם שהוא יענה בשם הממשלה ואז בכלל הכול בסדר. אז אני נותן לך קצת זמן לזה, כי אני לא רואה כאן שר. זה יהיה קומפקטי.

הצעה אחרת לחבר הכנסת דהאמשה, נא לרשום אותו. בבקשה, כבודו.

מאיר פרוש (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, בעוד חודש ימים יציין עם ישראל את אחד האירועים הטרגיים בהיסטוריה האנושית בכלל והיהודית בפרט. לפני 60 שנה, בליל 10 בנובמבר למנינם, ערכו הנאצים פרעות ביהודי גרמניה ואוסטריה, ובלילה ההוא, שיירשם לדיראון עולם בכל הדורות שיבואו, בלילה ההוא הרסו הנאצים כ-270 בתי-כנסת ושרפו אלפי ספרי תורה. הלילה ההוא זכה לכינוי "ליל הבדולח".

אני חושב, שצמרמורת עוברת בגופו של כל יהודי שנזכר בלילה האיום והנורא ההוא, והצמרמורת, בעצם, עוברת עד עצם היום הזה, 60 שנה לאחר הלילה השחור והקודר ההוא.

היו אירועים רבים של פרעות ופוגרומים ביהודים לפני "ליל הבדולח" וגם לאחריו, לצערנו, אבל בזיכרון הקולקטיבי של העם היהודי הפך "ליל הבדולח" לאירוע שמסמל שיברון לב, זעזוע וכאב שגם לא מגליד.

חילול של ספרי תורה – אין שיברון לב גדול ממנו; אין גם זעזוע חזק ממנו; אין כאב עמוק ממנו.

ב"ליל הבדולח", כידוע, לא רצחו יהודים כמו בפוגרומים רבים אחרים לפניו ואחריו; ל"ליל הבדולח" היתה מטרה אחת: לבצע מעשה חמור מזה, לחלל ספרי תורה, לנסות לרצוח את נשמת העם היהודי, את מהותו, את כל ישותו – לשרוף את התורה.

אני רוצה לומר לכם, רבותי חברי הכנסת: מי היה מאמין, שכאן, בארץ-ישראל, ביובל ה-50 למדינת ישראל, בערב חג הסוכות, ייכנסו בריונים לבית-כנסת "פאר יוסף" בשכונת נווה-יעקב בירושלים. פרצו את היכל הקודש, הוציאו ספר תורה, השחיתו אותו בצורה הגסה ביותר וחיללו אותו. ואני שואל: מי היה מאמין?

אני רוצה לומר לך, אדוני היושב-ראש, זה לא קרה בגרמניה הנאצית, אלא כאן בארץ-ישראל, בירושלים, ואני לא רוצה, חלילה, לערוך השוואות, כי עצם ההשוואה בין "ליל הבדולח" למעשה השפל בנווה-יעקב הוא לא במקומו. אבל אני שואל: כיצד בכלל יכול לקרות מעשה שפל כזה של חילול ספר תורה בארץ-ישראל? כיצד בכלל יכולה זוועה כזאת להתרחש כאן בירושלים?

צר לי לומר, כך אני מאמין, שזו תוצאה ישירה של הסתה בלתי פוסקת נגד יהודים שמאמינים במה שכתוב בספרי תורה, או יהודים שמאמינים בספרי התורה, שזו תוצאה ישירה של דברי בלע חסרי מעצורים נגד היהדות החרדית.

כאשר מפלגה בישראל יוצאת עם הססמה הטמאה: "להציל את ירושלים מהחרדים"; כאשר מרעילים את הלבבות והמוחות של הנוער בכזבים ובשקרים – גם זאת, לצערי, התוצאה.

אני אומר, שיש בין אנשי השמאל שיכולים גם להתחרות עם אותם מחברי "הפרוטוקולים של זקני ציון". כי מה, בעצם, כבר לא העלילו עלינו? מה לא אמרו עלינו? – ההגירה השלילית מירושלים היא רק בגלל החרדים; מבני ציבור ומגרשים נותנים רק לחרדים; הקרקעות מוקצות רק לחרדים, ועוד ועוד. ומרעילים את העם, ובעיקר את בני הנוער, ומה פלא שמישהו יכול להיכנס לבית-כנסת ולבצע מעשה זוועה כזה של חילול ספר תורה ומסוגל לחתוך את היריעות של ספרי התורה?

זה לא קרה רק בירושלים. לפני כחודש ימים עקרו מזוזות גם בחיפה, ובשנה האחרונה היו כ-100 מקרי הכאות, לעתים עד פציעה, של צעירים חרדים וגם זקנים חרדים.

אני רוצה לומר גם, שהעיתונות, כאשר היא לא מבדילה, היא מסיתה, וגם פוליטיקאים מסוימים נושאים נאומים מתלהמים, ולוחות המודעות, מי שמסתובב בחוצות קריה יכול לראות את המודעות הקדושות מוכתמות בססמאות מבהילות ומפחידות, כי, לצערנו, בעיני רבים כיום האופנה היא: הכה

בחרדים במלה או במקל, וכל המרבה אולי גם משובח. אני רוצה לומר, שחילול ספר התורה הוא רק התוצאה, אולי התוצאה הישירה.

אני רוצה לומר לחברי הכנסת שנמצאים באולם – מישהי עשתה מעשה מביש עם ציור של חזיר בעיר חברון, כדי להעמיק את השנאה בין העמים בעיר האבות. אין ספק שזה מעשה שראוי לכל גינוי, וכולנו שותפים והיינו שותפים לגינוי. אבל אני שואל ביושר לב: מדוע לא יצא מישהו מאבירי הסובלנות לגנות את חילול ספר התורה? מדוע איש מאלה שגיננו את המעשה בחברון לא יצא ולא אמר ולו מלה אחת? האם רק הדבר הזה, שאין כל גינוי ואין פוצה פה ומצפצף, אינו אומר דורשני?

אני רוצה גם להזכיר לחברי הכנסת, ששלשום, ביום שמחת תורה, רקדנו, כל מאמיני התורה, בהקפות בלב אחד כאיש אחד, שכם אל שכם, זרוע שלובה בזרוע, וספרי התורה היו חבוקים בידינו וצמודים ללבבותינו. ההקפות האלה סימלו את עם ישראל כולו שנדד בכל הגלויות, בכל שנות ההיסטוריה, וספר התורה לא מש מידיו והיה צמוד אל לבו תמיד. כך הקפנו את כל הגלויות עד שהגענו לארץ-ישראל עם ספר התורה, ואני אומר, אולי גם בזכות ספר התורה. ספר התורה הזה הוא התקווה להמשך קיומנו, כי כך אנחנו גם אומרים: וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל על-פי השם ביד משה.

לכן, התשובה שלנו, אדוני היושב-ראש, על חילול ספר התורה היא להביא יותר ויותר נוער וצעירים אל האמונה, אל תורת החיים.

אם אתה אומר לי גם לענות בשם הממשלה – – –

היו"ר ש' וייס:

כן, זה מה שאתה צריך לעשות וגם להציע לאיזו ועדה.

מאיר פרוש (יהדות התורה):

להביא יותר ויותר נוער וצעירים אל האמונה, אל תורת החיים. במקום ספר התורה האחד שחולל צריך שייכתבו הרבה הרבה ספרי תורה, אם לא בפועל, לפחות על לבותיהם של בני ישראל, כי הם חיינו ואורח ימינו – כך אנחנו אומרים כל יום – ובהם נהגה יומם ולילה.

אני רוצה לומר לחברי הכנסת, התורה היא נצחית והיא גם זו שתנצח. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

לאיזו ועדה אדוני מציע להעביר, הפעם לא בתור בעל ההצעה לסדר-היום אלא בתור נציג הממשלה?

מאיר פרוש (יהדות התורה):

לוועדת הפנים.

היו"ר ש' וייס:

יש לנו מצב כזה: יש הצעה לסדר-היום של סגן השר, יש תשובה של סגן השר. הצעה לסדר-היום היא דיון במליאה. התשובה היא לוועדת הפנים. לכן, מבחינה תקנונית חבר הכנסת דהאמשה יצטרך להסיר. תודה רבה לסגן השר מאיר פרוש – במקרה זה, לחבר הכנסת.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, אמר סגן השר, שנפשו של כל יהודי מזדעזעת ועוברת בה צמרמורת למראה חילול ספרי הקודש ושרפת בתי-הכנסת. אני חושב, שלא רק נפשו של יהודי מזדעזעת ולא רק ביהודים עוברת צמרמורת למראה דברים ומעשים כאלה. אני מעיד על עצמי, שאני אחד מאלה, ואני מרגיש לא פחות צמרמורת לנוכח מקרים זוועתיים כאלה. אני רוצה גם לומר, שאני מגנה בכל פה את חילול ספרי הקודש, שתיאר סגן השר עכשיו. אין ספק שמראות כאלה מזעזעים, וחייבים לבער אותם מקרבנו ומחברתנו אחת ולתמיד.

הייתי רוצה רק להצביע על עוד מקרה אחד שהוא בנפשי, ואני חושב שגם בנפשם של אחרים, והוא מזעזע לא פחות. רק לפני שלושה חודשים, סגן השר וחברי הכנסת, נעקרו קברים, נחרש בית-הקברות המוסלמי באום-אל-פארג' במושב בן-עמי הנושק לנהרייה מצד מזרח, ממש מול בית-החולים, שהיה בית-החולים "מלב"ן". ברגע זה לא מרשים לנו להפגין שם, ובג"ץ יושב עכשיו על המדוכה כדי לראות למה לא מרשה משטרת ישראל לערבים ולמוסלמים במדינה הזאת להפגין נוכח עקירת קברות וחילול בית-קברות וחרישתו, לאחר שהמסגד במקום נהרס בדצמבר בשנה שעברה. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

חברים, נערוך הצבעה. ההצעה היא להעביר את הנושא לוועדת הפנים ואיכות הסביבה ואיכות החיים, נטעם החיים. מי בעד?

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – רוב
בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – אין
ההצעה להעביר את הנושא לוועדת הפנים ואיכות הסביבה נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

פה אחד, הנושא יידון בוועדה המתאימה.

האירועים באום-אל-פאחם

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אנו עוברים לסעיף האחרון שלנו בסדר-היום: האירועים באום-אל-פאחם. בשם הליכוד יציג את ההצעה חבר הכנסת גדעון עזרא. בבקשה. הצעה אחרת לחבר הכנסת דדי צוקר. אם לא יהיה שר, יש שתי הצעות. נא לרשום את חברי הכנסת צוקר ודהאמשה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מבקש לדבר פה על דבר משמעותי מאוד בחיינו, והוא נושא כיבוד החוק.

במדינת ישראל יש חוק, וצריך לכבד את החוק. לא יכול להיות מצב, שאם משהו לא מוצא חן בעיניך אתה פועל בדרכים לא חוקיות, והדברים הלא-חוקיים הללו גוררים אחריהם מעשים, ובסופו של דבר מתפלאים כאשר המשטרה נאלצת לנקוט אלימות כזו או אחרת. הדברים אינם חדשים. היה לנו אירוע הריסת הבתים בעין-סאחלי ליד שפרעם, ועכשיו היו לנו האירועים ליד אום-אל-פאחם.

אני רוצה מכאן לברך בראש ובראשונה את משטרת ישראל, הזרוע הארוכה – –

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

פרצה מלחמה? כבשו את אום-אל-פאחם – – –

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

— — והיחידה שמטפלת בכיבוד החוק במדינת ישראל, ואני רוצה לגנות את כל אלו שמרימים יד על שוטר.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

גם אילו זה היה קורה ליהודים הייתם מברכים?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאמשה, יש לך הצעה אחרת. תוכל לבטא את רעיונותיך.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

הבוקר שמעתי ברדיו על שתי מכוניות משטרה שנכנסו על מנת לתפוס סמים ביישוב מסוים וניפצו להן את השמשות. עד איפה נגיע?

כיצד ייתכן, אדוני, דהאמשה, שאנשים זורקים אבנים על ציר ראשי במדינת ישראל? זורקים אבנים על מנת להרוג?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

באותו יום שרפו צמיגים, ושום דבר לא קרה. ליישובי הצפון מותר להפגין ופה יורים?

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

הכניסה לבית-הספר היתה — — —

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאשמה, אני רשמתי אותך להצעה אחרת.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

הכניסה לבית-הספר היתה מאחר שבית-הספר היווה גורם מסוכן לאזרחים תמימים שעוברים בכביש הראשי.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

בית-הספר סגר את הכביש?

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אני רוצה להגיד יותר מזה: יש לכם שיטה – – –

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאשמה, אני רשמתי אותך להצעה אחרת. זו לא שאלה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

יש לכם שיטה, לכם, לתנועה האסלאמית, ואני מפנה אצבע מאשימה אליך – כל מה שלא נראה לכם, אתם לוקחים את החוק לידיים. לקחתם את החוק לידיים בנצרת, ואתם לוקחים את החוק לידיים בטייבה, ואתה לוקח את החוק לידיים גם באום-אל-פאחם.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

אלה שממונים על שמירת החוק לוקחים את החוק לידיים.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאמשה, אני אפשרתי לך הצעה אחרת. תוכל להגיב באופן מרוכז בכל דרך שתראה. תרכז את תגובתך לקטע שאני אאפשר לך לעשות זאת. בבקשה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

בימים האחרונים אנחנו עדים להצתות מכוונות בוואדי-עארה.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

הסתות.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

מי לוקח את החוק לידיים, ואיך אתה מגן, כחבר כנסת, כמחוקק?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

מי הצית? זה שרכבו נדלק?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאמשה, זה לא ילך כך.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אני מבקש שתוציא אותו מכאן.

היו"ר ש' וייס:

אני לא מוציא. אתה יודע שכולנו, גם היושב-ראש, לא אוהבים להוציא חברי כנסת.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

הוא לא נותן לי לומר משפט אחד.

היו"ר ש' וייס:

אני מבקש, חבר הכנסת דהאמשה, לאפשר לו לדבר.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

תסלח לי, אדוני היושב-ראש, הוא לא נותן לי לומר משפט אחד.

היו"ר ש' וייס:

אני מעיר לו, אתה לא צריך להעיר לו.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

כאלה משפטים – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאמשה, תראה מה שקורה. אחר כך תאמר שאני מוציא אותך כי הוא ביקש. אני מבקש ממך כבר בפעם השביעית לאפשר לחבר הכנסת גדעון עזרא לדבר. רשמתי אותך להצעה אחרת. תוכל לומר את דבריך במלוא התוקף בזמן שלך.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

יש אנשים שמעוניינים לעשות את המדינה שלנו תוהו ובוהו. מי שצריכה לעמוד בפרץ זו משטרת ישראל. כאשר היה אוהל מחאה שצריך לפרק אותו, לדעתי, שני שוטרים ילכו לאוהל המחאה ויאמרו: מבקשים מכם להתפנות, רבותי, והאנשים מתפנים. לא. צריך לבוא לשם כוח של 800 שוטרים משום

שיודעים מה יבוא אחר כך. הולכים להרוס שני מבנים ללא רשיון על-יד שפרעם. במקום שההריסה תעבור בשלום – – –

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאמשה, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה. אין לי ברירה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

עומדים להרוס שני מבנים ללא רשיון ליד שפרעם. במקום שההריסה תעבור בשלום, ההריסה עוברת תוך כדי אלימות.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דהאמשה, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה. אין לי ברירה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

ואחר כך בונים את הבתים ללא רשיון. זו צריכה להיות מדינת חוק, והבית הזה חייב לגבות את המשטרה בכל מעשיה. לא יכול להיות, שמי מתוכנו כאן יחוקק חוקים ויתקין תקנות מצד אחד, ומצד שני לא יגבה את המעשים של אלה שצריכים לבצע את העבודה בשטח.

אנחנו עדים פה לתוהו ובוהו בנושא גבולות רכב, ולא רק תושבי השטחים נוטלים חלק בעניין הזה, גם תושבים כאלה ואחרים מיישובים כאלה ואחרים, וכולנו יודעים במה מדובר. אנחנו עדים לכך שאי-אפשר לגבות מס הכנסה ביישוב ערבי בלי להיכנס לשם עם פלוגה של מג"ב.

אני בא ואומר: אני אינני מדבר נגד כלל הציבור הערבי. מדובר באנשים בודדים, ואת האנשים הבודדים האלה צריך לגנות, צריך לבודד בתוך האוכלוסייה, וצריך לעבור לדרך אחרת של חיים.

שטח אש באום-אל-פאחם בא לענות על הצורך שלנו בשטחי אש חלופיים לשטחי האש שאנחנו עוזבים ביהודה ושומרון. זו החלטה ותיקה מאוד, היא עברה את כל תהליך האישורים מפה ועד להודעה חדשה. מי אתה או מי האדם שיכול לעמוד בפני ההחלטה הזו? מי כאן בעל בית לעניין הזה? אין חוק במדינה הזאת?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

חוק וצדק.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אני יודע, אדוני, שיש דברים שאנחנו צריכים לטפל בהם אל מול הציבור הערבי. אני יודע שיש הרבה נושאים הנוגעים לשוויון שאנחנו צריכים לטפל בהם. אנחנו צריכים לטפל בתוכניות המיתאר, אנחנו צריכים לטפל בבניית בתים ללא רשיון, אנחנו צריכים לדבר בנושאים הנוגעים לאיחוד משפחות, אנחנו צריכים לדבר על מינוי ערבים למנגנון הממשלתי, אנחנו צריכים לדבר על הרבה דברים. צריך לדבר, וכדאי שנדבר, אבל ברגע שלוקחים את החוק לידיים ונוקטים אלימות – מאותו רגע חבל על הדיבורים. אם מישוהו רוצה להוכיח לנו שהוא חזק יותר, אנחנו צריכים להוכיח לו שהוא טועה. כך אי-אפשר לנהל את החיים.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

צריך לא רק לדבר אלא גם לעשות.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אני רוצה להגיד, שבד בבד עם הדברים הקשים הללו היו לנו בסביבה הקרובה דברים קשים: נפלו אנשים בימים האחרונים. נפל איתמר דורון, נפלה מיכל עדתו.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

הם נרצחו, הם לא נפלו.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

הם נרצחו. אני משתמש במלה נפלו. הם נפלו כתוצאה מכך שאנשים במקום אחר – לא רחוק כל כך – לקחו את החוק לידיים. אנחנו לא מדינה של פרייזרים ולא נהיה פרייזרים.

אני מבקש, שהכנסת הזו תצא בגיבוי למשטרת ישראל על המעשים שלה; אני רוצה שהכנסת הזו תגבה את משטרת ישראל, את מכבי האש, את אנשי חיל האוויר, את אנשי רשות שמורות הטבע, את אנשי קרן-הקיימת לישראל, על העבודה היוצאת מן הכלל שהם עשו בכל חלקי הארץ בזמן הטיפול בשרפות שהיו שם. אני מבקש שלקריאה הזו יצטרפו גם חברי הכנסת הערבים. גם אם הם היו במיעוט כאשר דובר על חוק כזה או אחר, עדיין החוק מחייב גם אותם.

בנושא של אום-אל-פאחם, אני קורא לממשלת ישראל: כאשר יש בעיה כזו או אחרת שאינה פתורה, בעיה מול ערביי ישראל, צריך לשבת ולדון בה בגילוי ראש – אני מתכוון בגילוי לב.

היו"ר ש' וייס:

אתה רוצה ששר הפנים ידון בנושא כזה בגילוי ראש?

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

לאחר מכן, כאשר מגיעים להחלטה כזו או אחרת, יוצאים לביצוע שלה, ואין צורך ב-800 שוטרים על מנת להפעיל אותה. חברי הכנסת הערבים צריכים לסייע בכך. אני חושב, שטוב שנגיע לדיבור בנושאים הללו, טוב שנעשה לטובת הציבור הערבי, בלי לפגוע לא במדינת ישראל, לא בחוק במדינת ישראל ולא ברוב היהודי במדינת ישראל. תודה.

היו"ר ש' וייס:

תודה לחבר הכנסת גדעון עזרא. חבר הכנסת דהאמשה, אני מבין שעם החלק השני והאחרון בנאומי של חבר הכנסת גדעון עזרא אתה מסכים מאוד. נא תגובתך על החלק הראשון. אחר כך – חבר הכנסת דדי צוקר.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

אני אכן מסכים שצריך לפתור את הבעיות באופן חוקי ובדרך הנכונה והמיושבת ביותר. הבעיה היא, כבוד היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, שעושים ממש את ההיפך. חבר הכנסת עזרא, באותו יום שהיתה ההפגנה באום-אל-פאחם, כאשר הרסו את האוהל ותקפו את התושבים, היתה הפגנה גם בצפון הארץ. משטרת ישראל לא התערבה שם. הצמתים נסגרו שם – איש לא דיבר. הובערו צמיגים. הכול היה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

לא זרקו שם אבנים.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

מתי זרקו את האבנים? כאשר תקפו את האנשים באלות ובאש חיה, לא רק בכדורי גומי. כאשר נכנסו לבית-הספר באום-אל-פאחם ועשו שם בריכת דם. איזה חוק מסמך את המשטרה לעשות את זה? על איזה חוק אתה מדבר, כאשר המשטרה מכה את הילדים בתוך בית-הספר עד זוב דם ויורה בהם בכל מיני כדורים?

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

איך הם הגיעו לשם? למה הגיעו לשם?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

השוטרים נכנסו.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

למה?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

הם נכנסו לבית-הספר.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

למה?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

כי רצו ללמד את הערבים לקח, כי רצו ללמד את הערבים לפחד.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

לא.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

כי רצו לעשות פה מדינה אחרת, כפי שעושים בחברון, אף שאום-אל-פאחם היא לא בדיוק חברון, היא לא בדיוק צפון הארץ. מי שרוצה בחוק, צריך לציית לחוק; אך כדי לציית לחוק, אלה שממונים על שמירת החוק צריכים ללכת לפי החוק. אין חוק שמסמך אותם להכות את הילדים עד זוב דם, גם בכדורים וגם באש.

לכן, קודם כול, טול קורה מבין עיניך. שהמשטרה תנהג כחוק, שהממשלה תנהג כחוק, שינהגו עם האזרחים הערבים בדרך חוקית. שום דבר רע לא יקרה. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לחבר הכנסת דהאמשה. ההצעה שלך היא להסיר או להעביר לוועדה?

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

להסיר, אדוני.

היו"ר ש' וייס:

עכשיו חבר הכנסת צוקר יציע להעביר לוועדה. זו הצעה תקנונית.

דוד צוקר (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לומר לחבר הכנסת גדעון עזרא – האמת היא, שזה די עצוב שאת כל מה שקרה באום-אל-פאחם אתה מצמצם להיבט – אגב, צדקת לגביו – להיבט החוקי. זה כל הסיפור של

ערב"י ישראל? זה כל מה שקרה באום-אל-פאחם? זה באמת העניין? חשבתי בהתחלה – אולי אתה מייצג כאן את המדיניות של השב"כ. אבל השב"כ הרי חושב באופן טיפה רחב יותר ומצמצם פחות וצר פחות מכפי שאתה מציג זאת. באמת, זה העניין של אום-אל-פאחם, עניין שמירת החוק? זה כל מה שהיה שם?

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

על מה אתה מדבר?

דוד צוקר (מרצ):

אני מבין, מר עזרא, שזה מזין את הפחדים שלך, אתה מתפרנס מחרדות. זה בסדר, כל אחד מתפרנס ממשהו אחר. אתה מתפרנס מחרדות, וכל מה שהם יעשו או לא יעשו יהיה בשבילך סימן לחורבנה של המדינה היהודית. מה לעשות, יש פה כמה אנשים פחות פחדנים ממך. הם לא מתפרנסים רק מחרדות, והם יכולים לשאול את עצמם את השאלה, איך חיים יהודים וערבים במדינת ישראל. אני לא מדבר עכשיו על השטחים, זו לא מדינת ישראל. את השאלה הזו אתה לא מסוגל לשאול? איך חיים יחד? תגיד, אתה חושב שהדרך לערבים וליהודים לחיות יחד זו דרך אליק רון, מפקד המחוז?

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

הוא עשה זאת על-פי החוק.

דוד צוקר (מרצ):

הכול על-פי חוק, אבל גם שכל צריך. מפקד מחוז במשטרה צריך לדעת, שהוא לא רק מפקד של שוטרים, הוא עוד כמה דברים, הוא ממלא תפקיד חברתי ממדרגה ראשונה. צריך רגישות, צריך שכל, צריך לדעת שמטפלים לא בעניין עברייני, לא בעניין פלילי, לא באוכלוסייה פלילית, אלא בסוגיה חברתית-פוליטית.

בנימין אלון (מולדת):

בסוגיה מדינית.

דוד צוקר (מרצ):

ובסוגיות כאלה מטפלים טיפה אחרת. אני רוצה לראות הפגנה אחת בחברה הישראלית שמטפלים בה כך.

בני, אני רוצה לומר לך דבר אחד: הפחדים שלך ממש לא מדברים אלי.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת צוקר, תסתכל גם קצת עלינו.

דוד צוקר (מרצ):

החרדות של בני אלון שמא או-טו-טו מקימים עוד מדינה בתוך מדינת ישראל – אני מודה שאני באמת לא שותף להן. אין סכנה כזאת, איש לא רוצה את זה. אבל בני אלון יכול לשאול את עצמו בתור אדם מאמין, המאמין פחות או יותר בשוויון ערך האדם – פחות או יותר, על-פי רוב מאמין – איך חיים יהודים וערבים במדינת ישראל, האם על-פי הדרך שגדעון עזרא מציע, שזה השב"כ משנות ה-50, או כמדינה נאורה ומערבית שמבינה שיש שוני.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אבל יש אבנים.

עבד-אלמאלכ דהאמשה (מד"ע-רע"ם):

אתה לא היית שם, אני הייתי שם.

דוד צוקר (מרצ):

אני מציע לכם להעביר את הדיון לוועדת הפנים ולא לוועדת החוץ והביטחון.

היו"ר ש' וייס:

חברים, מי תומך ברעיון להעביר את הדיון לוועדת הפנים? מובן שהיא כבר דנה בכך, אבל זו דרכו של הפרלמנטריזם, שאחרי שכבר התקיימו שלושה-ארבעה דיונים, אנחנו מחליטים עוד הפעם להעביר את הדיון לוועדה. אז בואו נמשיך בזה.

גדעון עזרא (הליכוד-גשר-צומת):

אני מציע להעביר לוועדת החוץ והביטחון.

היו"ר ש' וייס:

לא, אתה לא יכול. אתה הצעת להעביר למליאה. הצעה לסדר-היום לפי התקנון מועברת למליאה. אני אעזור לך, זה לא כל כך מסובך.

חברים, יש כאן שתי הצעות. חבר הכנסת צוקר מציע להעביר לוועדת הפנים. מי מציע להעביר לוועדה אחרת, בשם חבר הכנסת גדעון עזרא? חבר הכנסת דהאמשה הציע להסיר את ההצעה. יש כאילו הצעה להעביר לוועדה אחרת. ועדת הכנסת תחליט. טבעי שהדיון יהיה בוועדת הפנים, אבל יש כאן היבטים נוספים. אני מציע שנתלכד סביב העברת הנושא לוועדת הפנים. אנחנו מפזרים יותר מדי חומרים לוועדות אחרות.

ההצבעה היא על העברת הנושא לדיון בוועדת הפנים ואיכות הסביבה. מי תומך ברעיון? חבר הכנסת גדעון עזרא, אתה תומך ברעיון שלך? כולנו.

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – רוב

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – מיעוט

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת הפנים ואיכות הסביבה נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

פה אחד, פחות או יותר, אנחנו מעבירים את הנושא לטיפול של ועדת הפנים ואיכות הסביבה.

חברי הכנסת, עלי לסכם את הכנס המיוחד של הכנסת בפגרה. אני רוצה להביע צער – אני אומר זאת ודאי גם בשמו של יושב-ראש הכנסת – על כך שאנחנו חותמים וחותרים, 30 חברי כנסת, ולדיון עצמו נשארים שלושה, ארבעה, חמישה. אני לא יודע, יש בזה פגם מסוים, בעיקר כשזו יוזמה שלנו לאסוף את הכנסת בפגרה. חבל שלא נשארו עוד כמה חברי כנסת.

בשם הכנסת אנחנו ודאי יכולים להביע מידה של הערכה והוקרה למסירות הנפש של כל מי שעסק בכיבוי השרפות, בהצלת רכוש ובהצלת נפש – זה נושא שאין עליו ויכוח – הערכה, אהדה רבה, ואפילו ציפייה לכך שלקראת העתיד יהיה ציוד יותר מתאים נוסף, כדי שנוכל להתגבר על הנושא.

אני חושב שאפשר, על דעת הכנסת, אולי גם לגנות כל נושא של אלימות וכן הלאה. עם זאת, נדמה לי שלפני שהדברים נחקרו עד תום – אני אומר זאת גם לגבי ספרי התורה, גם לגבי הצתות – אנחנו כמחוקקים מצווים להמתין, ולא, חלילה, לא ישירות ולא בעקיפין, הייתי אומר להצית אש נוספת נגד ציבורים שלמים.

ראובן ריבלין (הליכוד-גשר-צומת):

היו"ר ש' וייס:

צריך להתאזר בסבלנות, ובעניין זה אנחנו צריכים להיות דוגמה, חברי הכנסת.

הישיבה הבאה של הבית התקיים ביום שני, כ"ט בתשרי התשנ"ט, 19 באוקטובר, בשעה 16:00.

חברי הכנסת, תודה רבה לכולכם, הכנס המיוחד הסתיים. תודה. אני מודה לכל עובדי הבית אשר אפשרו את קיומו של הכנס בתנאים הרעים. אני חושב שביום שני הבא נשוב לאולם שלנו, המשופץ, ונקיים שם את הישיבות. תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 13:22.